

Pilkalnio km., Tauragnų valsč., Utenos apskr. H 21.

Piliakalnis. *Liter.:* Apg. vietų sąraš.

Pilkalnio km., Kuršėnų valsč., Šiaulių apskr. D 9.

Piliakalnis. *Liter.:* G. št. žem. dydr. 1:100 000; lapas M 17 (Pilkolnie).

Pilkalnio km., Antazavės valsč., Zarasų apskr. E 21.

Piliakalnis. *Liter.:* Gen. št. žem. dydr. 1:100 000; (vokišk.) lapas S 18 (Pilkalnja).

Pilypavo v. m., Suvalkų apskr. R 8.

Piliakalnis. *Liter.:* RSP.

Pilkiškių vs., Antazavės valsč., Zarasų apskr. E 21.

Yra 30 sieksn. ilgio ir 2,5 mastų aukščio pylimas. *Liter.:* PK.

Piliukiškės km., Šakių valsč. ir apskr. L 10.

Piliakalnis. *Liter.:* SG, t. VIII.

Pilių km., Pilviškių valsč., Vilkaviškio apskr. O 10.

Piliakalnis. *Liter.:* A. Osipowicz: „O zamczyskach w guberni Suwalskiej“.

Pylimų km., Aleksandrovos valsč., Švenčionių apskr. M 23.

Yra 20 pilkapių. *Liter.:* PV.

Piltinio vs., Kražių valsč., Raseinių apskr.

Pelkėje yra trikampis piliakalnis, kuriame randama įvairių molinių pardarų (*K. Avižonis*).

Pilukinių km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. G 9.

a) Prie Kražantės upės yra piliakalnis su stačiais šlaitais. (*K. Avižonis*).
b) Pietinėj piliakalnio pusėj yra akmuo su pėda. (*K. Avižonis*).

Pilvinų km., Lintupio valsč., Vilniaus apskr. M 21.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD.

Pipiriškių pv., Vievio valsč., Trakų apskr. N 17.

Yra piliakalnis, vadinas Juodkalniu. *Liter.:* PV.

Pipliškio km., Naumiesčio valsč., Tauragės apskr. H 3.

Ant Tenenės upės kranto yra milžinkapis. *Liter.:* PK.

Pyragių km., Kupiškio valsč., Panevėžio apskr. E 17.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus ir X šimtm. Liucino kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD.

Piškių km., Gardino apskr. V 13.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* GPN.

Pivašiūnų km., Alytaus apskr.

a) Piliakalnis.
b) Liutero kalne randama plytgalių. (*Autorius*).

Pyplių km., Zapyškio valsč., Kauno apskr. M 12.

Ant kairiojo Nemuno krante yra piliakalnis. *Liter.:* KSP.

Pladžkių km., Užpalių valsč., Utenos apskr. F 20.

Yra milžinų kapų laukas. *Liter.:* EAVS.

Platelių v. m., Kretingos apskr. D 4.

- a) P. ežere, Pilies saloje, yra likę dar XV—XVI šimtm. čia buvusios pilies žymių. *Liter.:* PK, BSP.
- b) Nuo Pilies salos į vakarus per ežerą eina eilė stulpų, čia buvusio tilto liekanų. *Liter.:* TK.
- c) Ant Dvarlaukio bei Šventorkalnio pussalio yra kalva, vadinama žydkapiais. *Liter.:* PK.
- d) P. apylinkėje kasinėta VI—VIII šimtm. Raginėnų kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD. *Invent.:* K. M. M., lentel. LXXXV.

Plateravos dv., Maišiogalos vals., Vilniaus apskr.

Ties P. yra piliakalnis. *Liter.:* PV.

Plateryžių km., Eržvilko valsč., Tauragės apskr. I 9.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M., katal. 96 Nr.

Plaučiskių km., Razalimo valsč., Panevėžio apskr. E 13.

Yra 10 pilkapių, vadinamų Milžinų Kapais. *Liter.:* PK.

Plaukių km., Krakių valsč., Kėdainių apskr. H 12.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Plebanų km., Ožés valsč., Gardino apskr. U 13.

Yra akmens gadyne sodybos liekanų. *Liter.:* GPN, PG.

Plemborgo dv., Ariogalos valsč., Kėdainių apskr. I 11.

- a) Rändama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 14, 187 Nr. Nr.
- b) Rasta bronzinė ietis. *Invent.:* K. M. M.
- c) Kasinėta XI—XII šimtm. lietuvių kultūros senkapis. *Liter.:* DMA, SLD.

Pleškaičių km., Klaipėdos apskr. G 2.

- a) Kasinėta nedegintų lavonų laidojimo prūsų C laikotarpio kultūros senkapis. *Liter.:* HK. „Kl. Žin.“ 1924. 211 Nr. *Invent.:* Muz. Dr. Scheu'aus Šilutėje.
- b) Senkapyje buvo rasta Romos monetų. *Liter.:* HK.

Plikių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 17.

Yra akmenimis apdėtų pilkapių. *Liter.:* PK.

Plinkščių km., Sedos valsč., Mažeikių apskr. C 5.

Panų Kalne yra senkapis. (Z. Malinauskas.)

Plynų km., Lukšių valsč., Šakių apskr. M 10.

Piliakalnis. *Liter.:* TSL, SG t. XI.

Plūkių km., Panevėžio valsč. ir apskr. F 15.

- a) Už P. kaimo, važiuojant Pušaloto vieškeliu, po kairei, yra nedidelis piliakalnis. (J. Plevokas.)
- b) Senkapis. *Liter.:* EAVS.

Plungės v. m., Telšių apskr. E 4.

Pagal kapines, prie Bebrungo upės, yra pilis. *Liter.:* VP.

Plutiškių km., Mikališkio valsč., Marijampolės apskr. O 12.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 37 Nr.

Pocių km., Švėkšnos valsč., Tauragės apskr. H 3.

Šilinės lauke kasinėta IX šimtm. Klaipėdos kultūros senkapis. *Liter.:* PK, SLD, OK, Otčet J. Arch. Kom. za 1909—10 g.

Podaglės vs., Alytaus apskr. P 14.

Miške yra Varupio piliakalnis. *Liter.:* RSP.

Podžiūnų (Puodžiūnų) km., Pumpėnų valsč., Biržų apskr. B 14.

Užkapių lauke iškasama žmonių kaulų. *Liter.:* PK.

Podžiūnų-Staigvilių km., Linkuvos valsč., Šiaulių apskr.

Žiūrėk Staigvilių km.

Poguliankos km., Aleksandravos valsč., Švenčionių apskr. M 23.

Randama senobinių padarų. *Liter.:* PV.

Poliankos km., Šumsko valsč., Vilniaus apskr. O 21.

Yra apie 30 pilkapių; vieni jų yra degintų lavonų laidojimo VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros, o kiti XIV—XV. šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* PV, SLD. *Invent.:* Viln. muz. katal. 539—541 Nr. Nr.

Polonės km., Užvenčio valsč., Šiaulių apskr. F 7.

Yra pilkapių. *Liter.:* KT.

Popiškio km., Užbalio valsč., Lydos apskr. S 17.

Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠP, ŠSK, ŠNK.

Popovcų km., Vaistomio valsč., Švenčionių apskr. O 25.

Senkapis. *Liter.:* PV.

Popovkos km., Tverečiaus valsč., Švenčionių apskr. L 25.

Yra akmuo su kažkokiais ant jo iškaltais ženklais. *Liter.:* PV.

Postavkos km., Lydos apskr. S 17.

Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠSK.

Povilonių km., Lydos apskr.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* ŠNK.

Pozniako km., Trobų valsč., Ašmenos apskr. R 22.

Senkapis. *Liter.:* PV.

Pralanciškių km., Simno valsč., Seinų apskr. Q 12.

Yra 36×17 mtr. didumo piliakalnis. *Liter.:* RSP.

Pramonių dv., Naumiesčio valsč., Panevėžio apskr.

P. lauke, prie kelio, iškasama daug žmonių kaulų. (A. Liaudauškaitė.)

Praudos km., Užbalio valsč., Lydos apskr. S 17.

- a) Kūdros lauke yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠP, ŠSK, ŠNK.
- b) Kasinėta bronzos gadynės pilkapiai. *Liter.:* SLD, OV.

Pravydžių km., Kovarsko valsč., Vilkmergės apskr. H 17.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Preičiūnų km., Pakruojo valsč., Šiaulių apskr. E 12.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Preibiu km., Pumpėnų valsč., Biržų apskr. E 15.

Yra milžinkapių. (*J. Elisono* medž.)

Preikapio km., Pernaravos valsč., Kėdainių apskr. K 12.

- a) Piliakalnis. (*Autorius.*)
- b) Rändama akmeninių kirviukų. *Invent.:* K. M. M. katal. 110, 127, 130 Nr. Nr.

Preilio km., Klaipėdos apskr.

Yra senkapis. *Invent.:* Muz. Dr. Scheu, Šilutėje.

Priekulės bk., Klaipėdos apskr. 52.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų.
- b) Senkapis.
- c) Rasta daug Romos monetų. *Liter.:* HK.

Prienų km., Kaltinėnų valsč., Tauragės apskr. H 7.

Yra piliakalnis, vadinamas Birgelkalniu. *Liter.:* PK, GR.

Prienlaukio km., Klebiškio valsč., Marijampolės apskr. O 13.

Piliakalnis. *Liter.:* RSP.

Pribitkos km., Žarėnų valsč., Telšių apskr. F 6.

Yra 10 akmenimis apdėtų pilkapių su nedegintu lavonu laidojimais.
Liter.: PK.

Pridotkų km., Kruonio valsč., Traikų apskr. N 15.

Yra 20×7×10 sieksn. didumo piliakalnis. *Liter.:* PK.

Pryšmantų dv., Kretingos valsč. ir apskr. E 2.

Kasinėta senkapis su Klaipėdos IX šimtm. ir XIII šimtm. lietuvių kultūros laidojimais. *Liter.:* PK, SLD, OK, Otčet J. Arch. kom. za 1909—10 g. *Invent.:* Karo Muz.

Promelių km., Lydos apskr. S 16.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠP.

Prūdelių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. C 17.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* SLD.

Prūselių km., Juodupio valsč., Rokiškio apskr. C 19.

I pietus nuo P. yra senkapis. (*Pr. Daunys.*)

Prūšiniškių km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. F 7.

Kairiajam Kražantės upės krante yra senkapis. (*K. Avižonis.*)

Psarcų km., Vosyliškio valsč., Lydos apskr. U 17.

Podarovičiznos lauke yra senkapis. *Liter.:* PV.

Pucinėlių bk., Panevėžio apskr. G 13.

Gr. Komaro miške yra didelis akmuo, apie kuri pasakojama, kad jį čia velniai atvilkę (*Autorius.*)

Puikiškių km., Šaukėnų valsč., Šiaulių apskr. F 9.

Yra Varnopelkės piliakalnis. (*K. Avižonis.*)

Punios m., Butrimonių valsč., Alytaus apskr. P 14.

a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK.

b) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PV. *Invent.:* Viln. muz.

c) Nemuno kyšulyje ir Punelės upių santeklyje yra Margio kalnas. Kalno vakarų pusėj yra aukštas pylimas. Kalno šlaitams agriuvus, randama plytgalių ir medžio anglių. Teigiama, kad ant kalno stovėjusi kunig. Margio pilis. *Liter.:* PV, RSP, GPN, BSLP, BSP, SG t. IX., Wisła t. III. Syrokomla „Wędrówki...“

Pundalavo dv., Tauragės valsč. ir apskr.

Yra senkapis, kuriame randama senobinių geležinių padarų. *Liter.:* PK.

Puntukio vs., Anykščių valsč., Utenos apskr. 9 18.

Prie P. yra didelis Puntuko akmuo, labai garsus savo padavimais.

Ant vienos akmens pusės yra iškalta kažkokiu nesuprantamų ženklų.

Akmuo laikomas senovės aukuru. *Liter.:* PK, KŠ, BSP, BG.

Pumpėnių v. m., Biržų apskr. D 15.

a) Prie P. yra prancūzkapis. *Liter.:* EAJS.

b) Yra didelis akmuo, su kažkokiais ant jo iškaltais ženklais. (*J. Elisono* medž.)

c) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Puokių km., Mažeikių valsč. ir apskr. A 7.

Senkapis. (*V. Šidlauskas.*)

Purpiškių dv., Jūžintų valsč., Rokiškio apskr. E 20.

Yra akmuo su nesuprantamais ant jo iškaltais ženklais. *Liter.:* PK.

Purplių km., Mažeikių valsč. ir apskr. A 7.

Senkapis. (*V. Šidlauskas.*)

Purvalių km., Klaipėdos apskr. F 1.

Piliakalnis. *Liter.:* HK.

Purvėnių km., Viešnių valsč., Mažeikių apskr. B 7.

a) Raganų kalne randama senoviškų padarų.

b) Lauke, kuriame pagal pasakojimus yra užkeikta bažnyčia, irgi randama senoviškų padarų (*V. Šidlauskas.*)

Pušaloto v. m., Biržų apskr. D 14.

a) Randama akmeninių kirviukų: *Liter.:* PK.

b) P. miestelyje Urelio g-vėje randama senoviškų padarų. *Liter.:* PK, EAJS. *Invent.:* K. M. M. lentel. IXV.

Puškoniu km., Naumiesčio valsč., Panevėžio apskr. F 14.

Ant Aukštatrakų kalnelio yra akmuo su milžino pėda. (*J. Elisono medž.*)

Putiliškiu km., Raguvos valsč., Panevėžio apskr. G 16.

Yra milžinkapis. (*J. Bujokaitė.*)

Putkaliu km., Skuodo valsč., Kretingos apskr. B 3.

a) Bartuvos ir Arnos upių santeklyje yra piliakalnis, aplinkui pylimu apvestas. *Liter.:* PK, VP.

b) 1882 m. buvo iškasta griaudžiai moliniams karste. *Liter.:* PK.

Putkūnu km., Kamajų valsč., Rokiškio apskr. E 19.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Putriškiu km., Raguvos valsč., Panevėžio apskr. G 16.

Senkapis (*J. Elisono medž.*).

Putriu km., Ariogalos valsč., Kėdainių apskr. K 11.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* V. M. M. katal. 31 Nr.

Putviu km., Šilalės valsč., Tauragės apskr. H 6.

- a) Piliakalnis.
- b) Nuo piliakalnio per miškus į Upynos pusę eina slaptas akmenimis grįstas kelias. (*P. Čaras.*)

Puzeliu km., Lydos apskr. S 17.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK.
- b) V. Šukevičius čia kasinėjo XIV—XV šimtm. Vilniaus kultūros akmens pilkapius. *Liter.:* SLD, PV, ŠP, W. Szukiewicz „Kurhany kamienne“. *Invent.:* Viln. muz. sk. G. katal. 890—891 ir Muz. T. P. N. Vilniuje.

Pužiu km., Nemakščių valsč., Raseinių apskr. H 8.

Piliakalnis. (*Autorius.*)

Pužiniškiu dv., Pušaloto valsč., Biržų apskr. E 14.

P. lauke rasta senoviškų šarvų. *Liter.:* PK.

Pužūnu km., Rokiškio valsč. ir apskr. D 20.

Pustynės lauke yra du milžinkapiniai, o trečias yra Vidumiškio lauke (*J. Elisono medž.*).

Pužukiu pv., Kelmės valsč., Raseinių apskr. G 9.

P. lauke yra 3 pilkapiai. *Liter.:* PK.

Puvociu km., Merkinės valsč., Alytaus apskr. S 15.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* PK, ŠP.
- b) Rastas akmeninis kirviukas. *Invent.:* Viln. muz. katal. 780 Nr. *Liter.:* ŠNK.
- c) Yra pilkapių. *Liter.:* PV.

R.

Raciškių km., Braslavos valsč., Zarasų apskr. F 26.

- a) Piliakalnis.
- b) Prie piliakalnio yra nedegintų lavonų laidojimo pilkapių.
- c) Rasta geležinių šarvų. *Liter.:* PK.

Račkiškių pv., Betygalos valsč., Raseinių apskr. I 11.

Ant Dubysos kranto kyšulio yra piliakalnis, turės vieną pylimą nuo Dubysos pusės ir du pylimai nuo lauko pusės, kuriais ir perskirtas į tris dalis po 70, 60 ir 58 mtr. L. Kšivickio nuomone čia buvusi karaliaus Mindaugo laikų pilis Voruta. *Liter.:* KGM, DP, DMA, KGD.

Radaškavičių bk., Vileikos apskr.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapių, kuriuose buvo aptinkama ir atskirų XI šimtm. lietuvių kultūros padarų. *Liter.:* SLD.

Radeikių km., Daugailių valsč., Utenos apskr. G 21.

- a) Piliakalnis. *Liter.:* PK.
- b) Yra akmenimis apdėtų pilkapių. *Liter.:* PK.
- c) Kumšių lauke yra senkapis. (*Autorius.*)

Radikių km., Lapių valsč., Kauno apskr. M 13.

Randama akmeninių padarų. *Invent.:* K. M. M. katal. 304—306 Nr. Nr.

Radiškio km., Žemaitkiemio valsč., Vilkmergės apskr. I 17.

Kasant žvizdrą, iškasama žmonių kaulų ir senobinių padarų. (*J. Elisono* medž.)

Radišių km., Jūžintų valsč., Rokiškio apskr. E 20.

- a) Piliakalnis. *Liter.:* PK.
- b) Prie piliakalnio yra apie 20 akmenimis apdėtų pilkapių. *Liter.:* PK.

Rodūnės v. m. Lydos apskr. S 18.

- a) Už dviejų klm. nuo R. ties Gorodiščės km. yra piliakalnis. *Liter.:* PV, SG t. IX. ŠP.
- b) Ties piliakalniu per pelkę eina senobinis švedkelis. (*Autorius.*)
- c) R. turgavietėj iškasama žmonių kaulų. *Liter.:* PV.

Radviliškio bk., Nemun.-Radviliškio valsč., Biržų apskr. A 16.

- a) Yra karų reikalams supiltų pylimų.
- b) Yra keli akmenimis apdėti pilkapiai.
- c) Ties R. ir Josiškių km. buvo randama geležinių ir kaulinių iečių ir kitų ginklų dalių. *Liter.:* PK.

Radviliškio valsč. m., Šiaulių apskr. E 11.

R. m. Šiaulių g-vėje. 25 Nr. namo kieme guli akmuo su iškalta pėda. (*Autorius.*)

Radžiūnų km., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr. E 17.

Senkapis. (*K. Šulga.*)

Radžiūnų km., Alytaus valsč. ir apskr. Q 14.

Ties Nemunu yra keliomis terasomis kylas piliakalnis, kurio plotas $50 \times 50 \times 20$ mtr. Liter.: RSP.

Ragainės m. (Vokietijoje). L 16.

Prieš R., dešiniajame Nemuno krante, yra piliakalnis. Liter.: HK.

Ragaučių km., Švenčionių apskr. K 22.

- a) Yra 300 sieksn. ilgio pylimas, sudaręs pusratę, kurio galai remiasi i Pilies kalną.
- b) Ant pilies kalno randama žmonių kaulų. Liter.: PV.

Raginėnų km., Šeduvos valsč., Panevėžio apskr. E 13.

- a) Ant kairiojo Daugyvenės upelio kranto yra paliakalnis, vadinamas Raganų kalnu. Liter.: SG t. IX, PK, KŽS, EAJS, K. Tyszkiewicz „Wiadomość“.
- b) Prie piliakalnio laukuose yra daug pilkapių. 1909—1910 m. pilkapius kasinėjo archeologas Abramovas, kuris pastebėjo juose savotišką, VI—VIII šimtm. po K. g. kultūrą, kurią prof. Spicinas pastebėjo dar keliose vietose ir pavadino Raginėnų kultūra. Liter.: PK, OK, Zapiski S. Z-otd. J. R. Geogr. Ob-va. kn. I., BSP, SLD, Otčet Imp. Arch. Kom. za 1909—10 g. „Mūsų senovė“ I kn. 425 p.
- c) Senkapyje rasta XIII šimtm. lietuvių kultūros padarų. Liter.: OK, SLD.

Raguvos v. m., Panevėžio apskr. G 16.

- a) Yra griovių apkastas piliakalnis, vadinamas Žako kalnu. (M. Bertulis.)
- b) Ties R. pil. Juškos lauku yra senkapis, kuriame randama bronzos padarų. Invent.: Viln. muz. sk. G. katal. 2619—2628.
- c) Ant Nevėžio kranto seniau gulėjo didelis akmuo, ant kurio buvo iškalti trys žalčiai. Senovėje akmuo buvo aukuru. Šis akmuo vėliau buvo perkeltas į Kėdainius ir dabar nežinia, kur yra. Liter.: PK, BSP.

Raguvėlio dv., Raguvos valsč., Panevėžio apskr. F 16.

- a) Kalvoj, iš kurios žmonės ima žvyrių, iškasama daug žmonių kaulų. Liter.: EAJS.
- b) Gr. Komaro miške per pelkę eina akmenimis išgrįstas, $1\frac{1}{2}$ klm. ilgio ir 3 mtr. pločio senobinis kelias (A. Bausys).

Rajevčinos km., Molodečno valsč., Vileikos apskr. Q 26.

- a) Senkapis.
- b) Griaudų miške yra keli pilkapiai. Liter.: PV.

Rainių prv., Telšių valsč. ir apskr. D 6.

Senkapis. Liter.: M. Brensztejn: „Wykopaliska w poliw. Rojnie“.

Raizgių km., Šiaulių valsč. ir apskr. E 10.

Yra Alkos kalnas. (K. Jablonskis).

Rakaučiškių km., Vilniaus apskr. N 19.

Senkapis. Liter.: KŠ.

Rakavičių km., Lydos apskr. X 18.

Rastas akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠEK.

Rakučių km., Kupiškio valsč., Panevėžio apskr. E 18.

Senkapis. (*M. Juodviršius.*)

Rakutėnų km., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr. F 17.

Vidupievio lauke yra akmuo su iškalta žmogaus pėda (*J. Rasimavičius*).

Ramanavos km., Lydos apskr. T 17.

Yra akmens gadynės sodybos liekanos. *Liter.:* ŠP, ŠSK.

Rambyno kalnas, Pagėgių apskr. L 5.

a) Šventas kalnas senovės lietuvių buvo plačiai žinomas savo šventove, 1283 metais kryžiuočių suardytą. Istoriniai šaltiniai mini, kad ant Rambyno kalno, šalia šventovės, buvo ir pilaitė, bet dalis to kalno jau nugriuvo. Nugriuko taip pat ir ta kalno dalis, kurioj gulėjo didžiulis, buvęs aukuru akmuo, kuriame, kaip pasakojama, buvę iškalta ženklų: žmogaus delnas ir pėdos, žvérių letenos ir kardas. Dalis to akmens buvo sunaudota girnombs Berdėnų km. malūnui, dalis yra Karaliaučiaus muziejuje. Be šitų, jau žuvusių, senovės paminklų Rambyne buvo rasta daug senobinių padarų, kurie liudija, kad žmonės Rambyną lankė visomis kultūrinėmis gadynėmis. Rambyne buvo rasta:

- b) Akmens gadynės padaras.
- c) Jaunesniojo laikotarpio bronzos gadynės padaras.
- d) Rasta prūsų C, D, E, F, H laikotarių kultūros padarų.
- f) Šalia Rambyno, prie Bitėnų kaimo, yra daug pilkapių.
- e) Yra keli senkapiai su turtingu inventoriumi. *Liter.:* HK, SG. t. IX., P. Tarasenka. „Rambyno alkvieta“.

Ramygalos v. m., Panevėžio apskr. H 15.

- a) Ties R. yra grioviu apkastas piliakalnis. *Liter.:* EAVS.
- b) Netolimam miške rodoma dalis pylimo, kuris plačiu ratu eina aplink Ramygalą. *Liter.:* EAVS.
- c) Nuo piliakalnio per pelkes eina slaptas, akmenimis išgristas kelias. *Liter.:* EAVS.
- d) Stuokiakalny iškasama žmonių kaulų. (*J. Elisono* medž.)

Ramučių (Ramatzen) km., Klaipėdos apskr. E 1.

Senkapis. *Liter.:* HK.

Rapilio km., Luokės valsč., Telšių apskr. E 7.

Piliakalnis. *Liter.:* G. št. žem. dydr. 1:100 000 (vok.) lapas L 18.

Raseinių apskr. m. I 10.

- a) Raseinių apylinkėje dažnai randama akmeninių padarų. *Liter.:* PK, *Invent.:* K. M. M. katal. 61 ir 100 Nr. Nr. ir lentel. CVII, LXXXVI.
- b) Rasta Romėnų Domicijono, Trajano, Antonino Pijaus, Morkaus Aurelijaus ir kitų imperatorių monetų. *Liter.:* PK.
- c) 1 klm. už miesto pakelėj į Kauną, prie Prabandos upelio, yra Cibikalnių vadintamas piliakalnis. (*Autorius.*)
- d) Vilniaus g-vės gale yra senkapis. *Liter.:* PK.

Ratkūnų vs., Jūžintų valsč., Rokiškio apskr. E 20.

Rasta bronzinių padarų. *Liter.:* PK.

Raudėnų v. m., Šiaulių apskr. D 8.

Prie Raudėnų — Tryškių vieškelio yra akmenimis apdėtu milžinkapių, kuriuose labai gausu bronzinių padarų. *Liter.:* PK.

Raudonėnų km., Raudonės valsč., Raseinių apskr. L 10.

Prie Nemuno yra trys, kaip manoma, supilti kauburai. *Liter.:* PK.

Raudonėnų km., Raudonės valsč., Raseinių apskr. L 10.

Yra mūrinė pilis, 1343 met. kryžiuočių pastatyta. *Liter.:* PK, BSP.

Raudondvario dv., Raudondvario valsč., Kauno apskr. M 12.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 284 Nr,

Raudondvario dv., Rešos valsč., Vilniaus apskr. M 19.

a) 3 klm. nuo dvaro ant dešiniojo Nerijos kranto yra šventu laikomas kalnas. *Liter.:* PV.

b) Rasta XIV—XV šimtm. sidabrinių monetų, tarp kurių buvo ir lietuviškų ilgųjų. *Liter.:* PV, W. Wittig: „Wykopalisko z pod Czerwonego Dworu.“

Raugiškių km., Krasnogurkos valsč., Zarasų apskr. E 26.

Yra Meška vadinas piliakalnis. *Liter.:* PK.

Raukių km., Švėkšnos valsč., Tauragės apskr. G 3.

Randama akmeninių padarų. *Liter.:* PK.

Razalimo v. m., Panevėžio apskr. E 13.

a) Prie R. yra pilkapių. *Liter.:* PK.

b) Kasant Šilalyje smėli, iškasama žmonių kaulų. (*J. Elisono* medž.)

Ražių km., Lapių valsč., Kauno apskr. L 13.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 276 Nr.

Redkų km., Benicos valsč., Ašmenos apskr. Q 24.

Yra pilkapių. *Liter.:* PV.

Regulų vs., Krakių valsč., Kėdainių apskr. H 12.

Yra du akmenys su 10 cm. gylio ir 20 cm. pločio dubenimis. (*M. Rudevičius*.)

Reizgutiskių km., Trakų apskr.

a) Yra akmens gadyne sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK.

b) Rasta akmens gadyne padaras. *Liter.:* ŠP.

Reketės km., Salantų valsč., Kretingos apskr. D 3.

Prie Bliūdžiavos upės yra „pilalė“. (*Autorius*.)

Rekščių km., Papilio valsč., Šiaulių apskr. C 8.

Piliakalnis. (*Autorius*.)

Rekščių km., Lydos apskr. T 19.

Yra pilkapių. *Liter.:* ŠP.

Rekstinės miškas, Raguvos valsč., Panevėžio apskr. F 17.

Yra didelis akmuo su iškalta ant jo žmogaus pėda. (*J. Ellisono* medž.)

Rekutų km., Zablotiškio valsč., Švenčionių apskr. I 22.

a) Yra 150 sieksn. ilgumo pylimas. *Liter.:* PV.

b) Yra apie 20 pilkapių. *Liter.:* PV.

Remeikių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 17.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Remeniškių km., Trobų valsč., Ašmenos apskr. Q 22.

Ties R. yra Didysis akmuo, laikomas stebuklingu. *Liter.:* PV.

Remeižonių km., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr. G 15.

Ariant ties R. kalva buvo rasta sidabrinė pasagos pavidalo sagtis.

Liter.: PK.

Renavos dv., Židikų valsč., Mažeikių apskr. B 5.

Yra pilalė (*V. Šidlauskas.*)

Rensties km., Rietavo valsč., Telšių apskr. G 6.

Ties R. yra senkapis, vadinamas Švedkapiu. *Liter.:* PK.

Rešketonių km., Tverų valsč., Telšių apskr. F 6.

Nuo R. per pelkes, dabartinio Tverių — Varnių vieškelio linkui, eina senobinės kelias. *Liter.:* KJL.

Revauštrros km., Girkalnio valsč., Raseinių apskr. K 10.

Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK, DV.

Reviečių km., Mažeikių valsč. ir apskr. A 6

Senkapis (*V. Šidlauskas.*)

Riešos v. m., Vilniaus apskr. N 19.

Prie R. rasta 92 kupos IX—X šimtm. monetų. *Liter.:* PV.

Rimgailių km., Betygalos valsč., Raseinių apskr. H 11.

Yra griaužukais vadinamų senkapių. (*Z. Malinauskas.*)

Rimšių v. m., Zarasų apskr. G 23.

a) Yra piliakalnis, ant kurio dabar yra irenegtos kapinės (*Autorius*).

b) Yra VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapių. *Liter.:* PK.

c) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Rimšių km., Papilio valsč., Biržų apskr. C 18.

Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Ringavėnų km., Kuršėnų valsč., Šiaulių apskr. D 9.

a) Rasta bronzos gadynės palstabų ir iečių. *Liter.:* SLD. *Invent.:* K.M.M.

b) Yra XVI šimtm. lietuvių kultūros senkapis, kur iškasa daug daiktų.

Liter.: PK. *Invent.:* K. M. M. lentel. LVII—LXII ir LXXXV.

Ringovės km., Vilkijos valsč., Kauno apskr. L 11.

Yra piliakalnis. *Liter.:* MVA.

Rinkuškių km., Biržų valsč. ir apskr. B 16.

- a) Ant Apaščios upės kranto yra Velnio Pilimi vadinamas piliakalnis.
(*J. Ellison* medž.)
- b) Yra keletas išartų pylimų. *Liter.:* PK.

Riogliškių km., Zapyškio valsč., Kauno apskr. M 12.

- a) Yra akmens gadyne sodybos liekanų. *Liter.:* MVA.
- b) Yra VI—VIII šimtm. Raginėnų kultūros senkapis. *Liter.:* SLD, MVA.
- c) Yra kalnas, apie kurį pasakojama, kad ant jo stovėjusi deivės Rioglos statula. *Liter.:* MVA.
- d) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* MVA. *Invent.:* K. M. M. katal. 270, 271, 310 Nr Nr.

Rymiškio km., Smilgių valsč., Panevėžio apskr. F 13.

- a) Per pil. Barbuškos lauką eina $\frac{1}{2}$ klm. ilgio pylimas, kuriame kasant žvyrą randama senobinių padarų. *Liter.:* EAVS.
- b) Pil. A. Klykūno lauke yra Kapmilžėmis vadinamas senkapis.
(*A. Žilvitis*).
- c) Pil. J. Daržininko sodyboje randama senobinių padarų. (*A. Žilvitis*.)
- d) Rasta akmeninis kirviukas. (*A. Žilvitis*.)

Rysgorų km., Kimeliškio valsč., Švenčionių apskr. M 22.

Prie Neries upės yra du piliakalniai. *Liter.:* PV.

Ročkų km., Būblelių valsč., Šakių apskr.

Ant Šešupės kranto yra piliakalnis. (*A. Šniokštys*.)

Rodų km., Krekenavos valsč., Panevėžio apskr. G 14.

Yra milžinkapis. *Liter.:* EAVS.

Rokančių km., Nedzingės valsč., Alytaus apskr.

Prie Varčio girios randama bronzinių padarų. (*J. Cilcius*.)

Rokių km., Lydos apskr. T 17.

Senkapis. *Liter.:* KŠ.

Rokiškio apskr. m. D 20.

I žiem. — vak. nuo R. yra Velniakalniu vadinamas kalnas. *Liter.:* EAVS.

Rokiškio km., Kruonio valsč., Trakų apskr. N 15.

Yra $20 \times 7 \times 10$ sieksn. didumo piliakalnis. *Liter.:* PV, SG t. XIV.

Romainių dv., Raudondvario valsč., Kauno apskr. M 13.

- a) Manoma, kad čia būta lietuvių šventovės. *Liter.:* BSP.
- b) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Ramonių km., Lydos apskr. T 17.

Piliakalnis. *Liter.:* ŠP.

Ropėjos vs., Trakų apskr. P 18.

Prie R. yra 6 pilkapiai. PV.

Rotrūcos (Rātnyčios?) km., Gardino apskr. T 14.

Yra akmens gadyne sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK.

Rožankos v. m., Lydos apskr. X 17.

Yra pilkapių. *Liter.:* PV.

Roždestvenkos km., Taujėnų valsč., Vilkmergės apskr. I 16.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Rubaičių km., Šilalės valsč., Tauragės apskr. G 6.

Yra 108 sieksn. ilg. ir 26 sieksn. plot. piliakalnis. *Liter.:* PK.

Rubinavos dv., Šilalės valsč., Tauragės apskr. H 5.

Prie Lokystos upės yra „pilė“. *Liter.:* KL.

Rubokų (Rubocken) km., Šilutės apskr. I 3.

Yra prūsus D laikotarpio kultūros senkapis. *Liter.:* HK.

Ručkonių km., Vilkišios valsč., Kauno apskr. L 12.

I žiemius nuo R. yra senkapis. *Liter.:* MVA.

Rudaičių km., Platelių valsč., Kretingos apskr. D 4.

Yra senkapis su degintu lavonu laidojimais. *Liter.:* ŽAT.

Rudaičių km., Kretingos valsč. ir apskr. D 2.

a) Piliakalnis. *Liter.:* PK.

b) Rasta IX šimtm. arabų monetų. *Liter.:* „Klaip. Žin.“ 1924. 188 Nr.

Rudaminos v. m., Seinų apskr. R 11.

Yra 90 mtr. ilgio ir 54 mtr. pločio aplinkui pylimu apvestas piliakalnis

Liter.: RSP, BSLP, „Lietuva“. 1921. 261 Nr.

Rudaminos v. m., Vilniaus apskr. O 19.

a) Yra piliakalnis su akmeninės sienos liekanomis. *Liter.:* BSLP, SG t. XII.

b) Yra 50 pilkapių liekanos. *Liter.:* PV.

Rudikių km., Krekenavo valsč., Panevėžio apskr. G 14.

Miške yra kalvelė, kurioj yra iš akmenų sukrautas urvas. Kalvelėje randama žmonių kaulų. (*J. Elisono* medž.)

Rūdnykų km., Vyžniavos valsč., Ašmenos apskr. R 23.

Yra akmuo su tame iškaltu neįskaitomu parašu. *Liter.:* PV.

Rūdnykų v. m., Vilniaus apskr. P 18.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* PV, ŠSK.

Rudnios km., Nočios valsč., Lydos apskr. S 17.

a) Žurbu, Gradu, Pilies (Zamčysko), Krakelių laukuose yra akmens gadynės sodybų liekanų. *Liter.:* PV, ŠP, ŠSK, SLD.

b) Randama akmens padarų. *Liter.:* ŠNK.

c) Yra pilies kalnas (Zamčysko). *Liter.:* PV, ŠP.

d) V. Šukevičius kasinėjo degintu lavonu laidojimus akmeniniuose kapuose, kurie laikomi bronzos gadynės kapais. *Liter.:* SLD, AS, „Mogilniki s kamennymi kistami“.

f) Kasinėta Romėnų kultūros kapų. *Liter.:* Mat. antr. arch. i etn. t. X p. 34.

Rudžių km., Girkalnio valsč., Raseinių apskr. I 9.

Rasta akmens padarų. *Invent.:* K. M. M. katal. 69, 97 Nr. Nr.

Rudziškių km., Eržvilko valsč., Tauragės apskr. I 8.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 119 Nr.

Ruišėnų km., Telšių valsč. ir apskr. D 6.

Ant Ruiškalnio yra senobinių akmenimis apdėtų kapų. *Liter.:* KL.

Rukiškių km., Čekiškio valsč., Kauno apskr. K 12.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 265 Nr.

Ruklių km., Daugailių valsč., Utenos apskr. G 20.

- a) Piliakalnis. *Liter.:* VP.
- b) Prie Giedrių ežero yra senkapis. *Liter.:* PK.
- c) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Rukoinių v. m., Vilniaus apskr. O 20.

- a) Piliakalnis. *Liter.:* PV.
- b) Yra pilkapių. *Liter.:* PV.

Rukoinių km., Salako valsč., Zarasų apskr. G 22.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 72 Nr.

Rukonių dv., Smilgių valsč., Panevėžio apskr. F 13.

Žvirkalny yra milžinkapis. (*Autorius.*)

Rukšnių km., Jurbarko valsč., Raseinių apskr. L 8.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK. *Invent.:* K. M. M. katal. 122 Nr,

Rumbonių bk., Antnemunio valsč., Alytaus apskr. P 14.

Ant kairiojo Nemuno kranto yra $20 \times 10 \times 22$ mtr. dydžio piliakalnis.
Liter.: RSP, BSP, GPN, Wisła t. III. *Invent.:* K. M. M lent. CXXXIX.

Rumokų dv., Šakių apskr. N 9.

Senkapis. (*Zemaltis V.*)

Rumšiškių v. m., Kauno apskr. M 14.

- a) R. yra labai apgriuvęs piliakalnis. *Liter.:* BSP, GPN, SG t. X.
- b) Keliaujant i Kauną už 3 klm. pil. Pūstelnyko lauke yra 32 pilkapiai su degintu lavonu laidojimais. *Liter.:* PK.

Runionių km., Aluntos valsč., Utenos apskr. H 9.

Prie Avinėlio ežerėlio yra senkapis. (*Autorius.*)

Rupeikių km., Šimkaičių valsč., Raseinių apskr. K 10.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 135 Nr.

Ruponių km., Linkuvos valsč., Šiaulių apskr. C 13.

R. lauke yra akmenimis apdėtų pilkapių. (*S. Gruzdaite.*)

Rupšių km., Kaltinėnų valsč., Tauragės apskr. G 7.

Yra Sidabrinės kapais vadintamas senkapis. *Liter.:* KT.

Rupunionių km., Vilkijos valsč., Kauno apskr. M 12.

Pil. Žemaičio lauke yra senkapis. *Liter.:* MVA.

Rūriškių km., Deltuvos valsč., Vilkmergės apskr. K 16.
Yra pilkapių. *Liter.:* GV.

Rusalčiznos smuklė, Trobų valsč., Ašmenos apskr. R 22.
Yra akmuo su ant jo iškalta kairės kojos pėda. *Liter.:* PV.

Rūsių km., Žaslių valsč., Trakų apskr. L 16.

- Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* TPS, TN.
- Randama akmeninių kirviukų. (*Autorius.*)
- Yra degintų ir nedegintų lavonų laidojimo senkapis. *Liter.:* TPS, TN.

Rūsių Rago km., Musninkų valsč., Vilkmergės apskr. L 16.

- Yra daug pilkapių. *Liter.:* TN.
- Rasta lietuviškų ilgujuų. *Liter.:* GNL.

Rusnės bk., Šilutės apskr. I 2.

- Prie R., Kuršių marėse, buvusi vadinama Perkūnkalniu sala, kurioj buvusi šventovė. *Liter.:* BVK.
- Senkapis. *Liter.:* HK.

Rusonių km., Rumšiškių valsč., Kauno apskr. M 15.

Yra Prancūzkapiu vadinamas senkapis. (*Autorius.*)

Rusteikių km., Šiaulės valsč., Zarasų apskr. F 23.

Yra 10 pilkapių. *Liter.:* PK.

Rusteikoniu km., Seredžiaus valsč., Kauno apskr. L 11.

Yra Bajorkalniu vadinamas piliakalnis. *Liter.:* „Lietuva“. 1926. 180 Nr.

Rušpelkų (Ruschpelken) km., Klaipėdos apskr. E 1.

Yra prūsų H laikotarpio kultūros, nedegintų lavonų laidojimo senkapis. *Liter.:* HK.

S.

Sabališkių km., Vievio valsč., Trakų apskr. N 16.

Yra 10 pilkapių. *Liter.:* PV.

Sakavičių km., Žirmūnų valsč., Lydos apskr. S 19.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK.

Sakavičių km., Subatnykų valsč., Ašmenos apskr. T 21.

Senkapis. *Liter.:* PV.

Sakiškių km., Dūkšto valsč., Zarasų apskr. S 23.

Rasta akmeninis kūjelis. *Liter.:* PK.

Sakučių km., Kartenos valsč., Kretingos apskr. D 3.

- Smėlingoj kalvoj, prie Minijos upės yra bronzos padarais turtingas nedegintų lavonų laidojimo senkapis. *Liter.:* ŽAT.
- Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 212 Nr.

Salako v. m., Zarasų apskr. G 22.

- Ties Kunigo kalnu yra daug Vilniaus VIII—IX šimtm. kultūros pilkapių. *Liter.:* PK, SPK, BSP, EAVS.

- b) Kita gausi pilkapių grupė yra už 8 klm. nuo S., gr. Plioterio miške, prie Dūkštinėlės upės irgi VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros. *Liter.:* PK.
- c) Už 2 klm. nuo S., prie kelio i Daugailius, yra akmuo su iškaltais ant jo rato, kryžiaus ir kitais ženklais. *Liter.:* PK, EAVS.

Salamiesčio bk., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 17.

Yra keli akmenimis apdėti pilkapiai. *Liter.:* PK.

Salantų v. m., Kretingos apskr. D 3.

- a) Prie S. yra alkos kalnas. *Liter.:* K. Büga. Liet. kalb. žodyn. t. I.
- b) Prie parapijos kapinių buvo išarta duobė, kurioj buvo rasta daug ivairių gyvulių ragų. *Liter.:* ŽAT.
- c) Rasta akmeninių padarų. *Invent.:* K. M. M. katal. 205, 221 Nr. Nr.

Salapaciškių km., Nočios valsč., Lydos apskr. S 17.

- a) Rasta akmens gadynės padarų. *Liter.:* ŠSK.
- b) Kasinėta XIV—XV šimtm. Vilniaus kultūros akmeniniai kapai. *Liter.:* SLD.

Salečio dv., Deltuvos valsč., Vilkmergės apskr. I 16.

- a) Pelkėtam lauke yra $40 \times 20 \times 2,5$ sieksn. didumo piliakalnis. *Liter.:* PK.
- b) Kasinėta VI—VII šimtm. Raginėnų kultūros pilkapiai. *Liter.:* PK, SLD.

Salenykų km., Jonavos valsč., Kauno apskr. L 15.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* TN, TPS.
- b) Yra XI—XVI šimtm. kultūros senkapis. *Liter.:* TN, PK.
- c) Yra didelis akmuo, apie kurį pasakoja, kad jis čia velnias atnešęs. *Liter.:* TN.

Salgudiškio bk., Linkmenų valsč., Utenos apskr. I 21.

- a) Piliakalnis.
- b) Pilkapiai.
- c) Randama akmens padarų. *Liter.:* RP.

Salogubiškio dv., Jūžintų valsč., Rokiškio apskr. E 20.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Salos dv. ir valsč., Rokiškio apskr. E 19.

S. lauke yra Raganų kalnas, kuriame randama senobinių padarų ir žmonių kaulų. (*A. Gučiūnas.*)

Salovidų (Salovartės) km., Varėnos valsč., Alytaus ap. R 16.

- a) Senkapis. *Liter.:* PV.
- b) Randama akmens gadynės padarų. *Liter.:* PV.

Saltoniškės km., Lydos apskr. S 17.

Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠP, ŠSK, ŠNK.

Sa mačiostos km., Biržų valsč. ir apskr. B 16.

Yra pylimas. *Liter.:* PK.

Samalių miškas, Jūžintų valsč., Rokiškio apskr. E 20.

Samalių miške, už 5 klm. nuo Jūžintų, randama senobinių bronziniai ir geležinių padarų. *Liter.:* PK.

Samantonį km., Veprių valsč., Vilkmergės apskr. K 16.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* TN.
- b) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* TN.

Samilių km., A. Panemunės valsč., Kauno apskr. M 14.

Piliakalnis. *Liter.:* „Lietuva“. 1925. 59 Nr.

Samuliavos dv., Žaslių valsč., Trakų apskr. M 16.

- a) Ties gyvenamuoju dvaro namu buvo atkastas akmeninis rūselis, kuriamo buvo rasta molinė urna su pelena. *Liter.:* TGS.
- b) S. lauke yra du senkapiai. (*Autorius.*)

Sangalovčizos km., Salečinkų valsč., Vilniaus apskr. Q 20.

Yra pilkapių liekanų. *Liter.:* PV.

Yra piliakalnis. *Liter.:* PK.

Santakos dv., Jonavos valsč., Kauno apskr. L 15.

Senkapis. *Liter.:* „Lietuva“ 1924. 238 Nr.

Sapackinės m., Gardino apskr. U 12.

Yra ilgas „Švedų Pylimas“. *Liter.:* W. Sieroszewski „Kurhany“.

Saperiškių kpn., Nedzingės valsč., Alytaus apskr. R 15.

Senkapis. *Liter.:* PV.

Sarvyčių km., Laukuvos valsč., Tauragės apskr. G 6.

Yra piliakalnis. *Liter.:* SG. t. V.

Saudógalos km., Saločių valsč., Biržų apskr. B 15.

Šilo lauke prie Müšos upės yra senkapis. (*M. Stuogis.*)

Saulių km., Smalvos valsč., Zarasų apskr. F 22.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Sauslaukio km., Rietavo valsč., Telšių apskr. F 5.

Yra senkapis. *Liter.:* KL.

Savelančių km., Kavarsko valsč., Vilkmergės apskr. H 17.

Yra akmuo, apie kurį pasakojama, kad po juo esąs užkastas lobis.

(*J. Elisono* medž.)

Savllaukio km., Židomišlės valsč., Gardino apskr. X 14.

Rasta senoviška ietis. *Liter.:* PG.

Savičių km., Benicos valsč., Ašmenos apskr. Q 24.

Yra pilkapių. *Liter.:* PV.

Savidonių km., Pabaisko valsč., Vilkmergės apskr. K 16.

Rasta akmens padarų. *Liter.:* PK.

Savitiškio dv., Smilgių valsč., Panevėžio apskr. F 14.

Senkapis. *Liter.:* EAVS.

Savučių vs., Vabalninko valsč., Biržų apskr. C 17.

Per Apaščios upę eina senobinė Kreivoji brasta. *Liter.:* EAVS.

Sčučino m., Gardino apskr. V 17.

Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠSK.

Sebų km., Varnių valsč., Telšių apskr. E 7.

Užtelkių lauke yra senkapis. *Liter.:* KL.

Sedžiūnų km., Panemunėlio valsč., Rokiškio apskr. D 19.

Yra akmuo su žmogaus pėda. (*J. Elisono* medž.)

Segutonių km., Pakruojo valsč., Šiaulių apskr. D 13.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Seliokų km., Mytos valsč., Lydos apskr. U 18.

Piliakalnis. *Liter.:* PV.

Selenių dv., Kuršėnų valsč., Šiaulių apskr. D 8.

Piliakalnis. *Liter.:* KŽS.

Seliškio km., Šimkaičių valsč., Raseinių apskr. K 9.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK, DV.

Selkavičių km., Lipniškių valsč., Ašmenos apskr. T 21.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PV.

Selkių km., Drūkšės (Drisvėtų) valsč., Zarasų apskr. F 25.

Pilkapiai. *Liter.:* PK.

Semeniškių v. m., Trakų apskr. O 16.

a) Senkapis. *Liter.:* PV.

b) Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠEK.

Semeniškių km., Užpalių valsč., Utenos apskr. F 20.

a) Yra piliakalnis, ties kuriuo buvo rasta auksinis žiedas ir kelios skardinėlės.

b) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Semeniškelių km., Anykščių valsč., Utenos apskr. G 18.

a) Prie Debeikių kelio yra 60 mtr. ilgio ir 20 mtr. pločio piliakalnis. (*V. Karvelis.*)

b) S. lauke išpustytam smėlyne yra senkapis. *Liter.:* PK, EAVS. *Invent.:* L. M. Dr. muz. Vilniuje.

Seneviškių km., Vilniaus apskr. O 18.

Rasta senoviškų geležinių padarų. *Liter.:* PV.

Senevičių km., Vilniaus apskr. T 13.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* GPN.

Senkų km., Darbėnų valsč., Kretingos apskr. D 2.

a) Yra Bliūdkalniu vadintamas piliakalnis. *Liter.:* PV.

b) Senkapis su nedegintų lavonų laidojimais. *Liter.:* SLD, OK, Otčet I. Arch. Kom. za 1909—10 g.

Senkančių km., Lydos apskr. R 17.

a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK, ŠP.

b) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* ŠNK.

- c) Kasinėta jaunesniosios bronzos gadydės kapu. *Liter.:* SLD, A. S. „Raskopki V. Šukeviča“, OV.

Senkavičių km., Lipniškių valsč., Ašmenos apskr. T 21.
Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PV.

Senosios Ipilties km., Darbėnų valsč., Kretingos apskr. C 2.

- Prie malūno yra piliakalnis. *Liter.:* PK, TK.
- Antras piliakalnis, vadintamas Karo kalnu, yra prie Šventosios upės, *Liter.:* PK, TK.
- Pakelėje į Skuodą yra Alkos kalnas. *Liter.:* PK, TK.
- Desetinos lauke yra senkapis. *Liter.:* TK.

Senųjų Miliūnų km., Kupiškio valsč., Panevėžio apskr. D 17.
Senkapis. (*J. Tušys.*)

Senųjų Medelių (Miadelo?) bk., Švenčionių apskr. M 26.
Rasta akmens gadydės padaras. *Liter.:* ŠEK.

Senųjų Trakų m., Trakų apskr. O 8.
Yra piliakalnis. *Liter.:* BSP.

Senųjų Vergalių km., Lipniškių valsč., Ašmenos apskr. S 20.
Senkapis. *Liter.:* PV.

Serbentų km., Šimkaičių valsč., Raseinių apskr. I 9.
Rasta akmelinis kirviukas. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 66 Nr.

Seredžiaus v. m., Kauno apskr. L 11.

- Piliakalnis. *Liter.:* KGM, DP, BSLP, BSP, PK.
- Dubysos ir Nemuno santakoje yra Palocėlio kalva su statybos liekanomis ir žemės pylimais. *Liter.:* PK.
- Rasta akmelinis kirviukas. *Liter.:* PK. *Invent.:* K. M. M. katal. 188 Nr.
- Rasta Romos monetų (*Autorius.*)

Sereikių km., Lygumų valsč., Šiaulių apskr. D 11.
Senkapis. *Liter.:* PK.

Sereikonių km., Pumpėnų valsč., Biržų apskr. E 15.
Yra akmuo su velnio pėda (*J. Elisono* medž.)

Seirijų v. m., Seinų apskr. R 13.

Pagal padavimą ant Klevakalnio šv. Jono naktį susilekiančios raganos. *Liter.:* SG t. IV.

Seržantų dv., Polianų valsč., Ašmenos apskr. O 21.

- Yra eilė VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapių. *Liter.:* PV. *Invent.:* Viln. muz. sk. D. kat. 545—7, 548—51, 552—53.
- Randama senoviškų padarų. *Invent.:* Viln. muz.

Slesikų v. m., Vilkmergės apskr. I 15.

- Dvaro rūmai yra senobinės pilies rūmai. *Liter.:* PK, SG t. X.
- Ties dvaro rūmais randama akmeliniai rutuliai. *Liter.:* PK.
- S. apylinkėje randama akmeliniai kirviukai. *Liter.:* PK.

Sičenetų km., Kimeliškio valsč., Švenčionių apskr. N 22.

Randama senobinių padarų. *Liter.:* PV.

Sidaru km., Šiaulėnų valsč., Šiaulių apskr. F 10.

Yra kapmilžių, kuriuose iškasama bronzinių padarų. (*K. Buračius.*)

Sidariškių dv., Linkmenų valsč., Utenos apskr. I 21.

Kasinėta VIII—IX šimtm. ir Liucino X šimtm. Vilhiaus kultūrų pilkapiai. *Liter.:* PV, SLD.

Simno v. m., Seinų apskr. Q 17.

Kasant žvizdrą, iškasama žmonių kaulų ir bronziniai pagražinimai. (*J. Bendorius.*)

Simoniu km., Papilio valsč., Biržų apskr. B 17.

Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Sindriūnu km., Pasvalio valsč., Biržų apskr. C 14.

Piliakalnis. (*Žiūréki Šimoniu* km.)

Sinkonių km., Smilgių valsč., Panevėžio apskr. E 13.

Yra Kaukų kalnas. (*J. Elisono* medž.)

Sipavčių km., Alytaus apskr. P 13.

Yra akmens gadyne sodybos liekanų. *Invent.:* K. M. M. lentel.: CXXXVIII.

Siraičių dv., Telšių valsč. ir apskr. D 6.

Rasta XII—XIII šimtm. lietuvių kultūros padarų lobis. *Liter.:* SLD, M. Brensztejn „Skarb bronzowy“.

Sirnių km., Sobakino valsč., Lydos apskr. U 17.

Kasinėta VI—VIII šimtm. Raginėnų kultūros pilkapiai ir XIV—XV šimtm. kultūros akmeniniai pilkapiai. *Liter.:* PK, ŠP, SLD, PV, SOV.

Sirutiškių km., Kėdainių valsč. ir apskr. I 13.

Piliakalnis. *Liter.:* KŽS.

Sirutonių dv., Utenos valsč. ir apskr. G 20.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Sitkūnu km., Babtų valsč., Kauno apskr.

Kasinėta XIII—XIV šimtm. lietuvių kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD.

Siurmonių km., Maišiagalos valsč., Vilniaus apskr.

Rasta aukso padarų dalys. *Liter.:* PV.

Sypana Gora (Piliakalnio) km., Ežerų valsč., Gardino apskr. V 14.

Piliakalnis. *Liter.:* Gen. št. žem. dydr. 1:100 000 (vokišk.) lapas O 27.

Skabarų km., Tverų valsč., Telšių apskr. F 5.

a) Yra piliakalnis 7×6 sieksn. dydžio. *Liter.:* PK.

b) Ant piliakalnio randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Skaisgirio km., Pušaloto valsč., Biržų apskr. E 14.

Miške ties S. yra pilkapių. *Liter.:* EAJS.

Skapiškio v. m., Rokiškio apskr. D 18

- a) Mituvos ežere yra sala, vadina Alka (*J. Babys*).
- b) Yra senkapis, vadinas „Švedkapiu“. *Liter.*: EA VS.
- c) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.*: PK.

Skardupio dv., Kauno apskr. K 11.

Randama akmeninių padarų. *Liter.*: PK.

Skarulių bk., Jonavos valsč., Kauno apskr. L 15.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.*: TPS.

Skaudvilės valsč. m., Tauragės apskr. H 7.

- a) Ties Ančios upe, už 4 klm. nuo S., yra pilė. *Liter.*: KL.
- b) Ties „pile“ yra senkapis. *Liter.*: KL.
- c) Kitas piliakalnis yra netoli Batakių kelio, už 2 klm. nuo S. (*Autorius*.)

Skerlionių km., Pabradės valsč., Švenčionių apskr. L 20.

Miške yra daug VIII—IX šimtm. Vilniaus pilkapių. (*Autorius*.)

Skérių (Skören) km., Klaipėdos apskr. G 2.

- a) Kasinėta prūsų CFGH laikotarių kultūros senkapis. *Liter.*: HK.
- b) Senkapyje rasta Romos monetų. *Liter.*: HK.

Skérių km., Židikų valsč., Mažeikių apskr. B 5.

- a) Švedkalnyje, prie S., iškasama senobinių padarų. *Liter.*: PK.
- b) Randama akmeninių kirviukų. (*V. Sidlauskas*.)

Skirdiškio dv., Kucevičių valsč., Ašmenos apskr. P 22.

Yra pilkapių. *Liter.*: PV.

Skirsnemunės bk., Raudonės valsč., Raseinių apskr. L 9.

- a) Tarp S. ir Šilinės, dešiniajam Nemuno krante, yra senkapis. *Liter.*: „Lietuva“. 1925. 27 Nr.
- b) Kairiajam Nemuno krante (Šakių apskr.) smėlyne irgi yra senkapis. (*Autorius*).

Skomisko bk., Palotėnų valsč., Ašmenos apskr. Q 25.

Yra 6 pilkapiai. *Liter.*: PV.

Skomantu km., Švėkšnos valsč., Tauragės apskr. G 3.

- a) Dešiniajam Veiviržos krante yra piliakalnis, sudarytas iš dalies kranto kyšulio, nuo lauko pusės aukštū pylimu atskirto. Piliakalnį vadina Ra-guva. *Liter.*: PK, KŠS, TK, Otčet Imp. Arch. K. za 1909—10 g.
- b) Kairiajam Veiviržos krante kasinėta IX šimtm. Klaipėdos kultūros senkapis. *Liter.*: SLD, KŠS, OK.
- c) Kitas IX šimtm. Klaipėdos kultūros senkapis yra netoli nuo piliakalnio, prie Papilio km. *Liter.*: TK.

Skrebinių km., Jonavos valsč., Kauno apskr. L 14.

Prie Vabalų upės žiočių panery yra žemės sustiprinimų liekanų. *Liter.*: PK, GK.

Skrebiškio dv., Kamajų valsč., Rokiškio apskr. E 20.

- a) S. lauke yra piliakalnis su mūrinių sienų liekanomis. *Liter.:* „Lietuva“ 1923. 120 Nr.
- b) Rasta dvejetas bronzinių durklų. *Liter.:* MZK.

Skriaudžių bk., Veiverių valsč., Marijampolės apskr. N 12.

Randama akmeninių padarų. *Invent.:* K. M. M. katal. 244—246 Nr. Nr.

Skroblių km., Rietavo valsč., Telšių apskr. F 4.

- a) Ties Papilalės vs. yra piliakalnis, kuriame dabar yra įrengtos kapinės. *Liter.:* KŽS.
- b) Nuo S. Rietavo linkui po velėna eina akmeninis grindinys. *Liter.:* KŽS.
- c) Ties piliakalniu yra „milžinkapis“. *Liter.:* KŽS.

Skrebotiškio bk., Pasvalio valsč., Biržų apskr. C 14.

- a) Žvirgždyno lauke yra senkapis. *Liter.:* PK.
- b) Rasta akmeninis skritulys, ornamentuotas tiesiais brükšniais. *Liter.:* PK.

Skubėtų dv., Salečninkų valsč., Vilniaus apskr. Q 19.

- a) Yra 100 sieksn. ilgumo pylimas. *Liter.:* PV.
- b) Yra VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapių. *Liter.:* PV, SLD.
- c) Senkapis. *Liter.:* PV.

Skudutiškio bk., Kuktiškių valsč., Utenos apskr. H 19.

S. lauke yra akmuo su tame iškalta pėda ir kryžium. Akmuo laikomas stebuklingu. (*T. Bigūza.*)

Skuodo v. m., Kretingos apskr. B 3.

Pakelėj į Aleksandriją yra piliakalnis. *Liter.:* PK.

Skvarbu km., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr.

- a) Prie Lévens yra piliakalnis. *Liter.:* PK, EAVS.
- b) Pilkapiai. *Liter.:* OK.

Slabadkos km., Ašmenos apskr. N 25.

Yra pilkapių. *Liter.:* PV, ZKO. *Invent.:* K. M. M. lentel. XXVII.

Slabados km., Juodupio valsč., Rokiškio apskr. C 19.

I p.-r. nuo S. yra Kapų kalnas, kuriame, pasakojama, esą milžinų palaidota. (*Pr. Daunys.*)

Slabados km., Korolkovo valsč., Ašmenos apskr. Q 24.

Yra 5 pilkapiai. *Liter.:* PV.

Slavintiškių km., Kupiškio valsč., Panevėžio apskr. E 17.

- a) Kasant geležinkelio žvyrą, randama žmonių kaulų ir senoviškų padarų. *Liter.:* PK.
- b) Rasta akmeninis kirviukas. (*J. Balys.*)

Slavinčių km., Užbalio valsč., Lydos apskr. T 17.

Yra Totorių senkapis. *Liter.:* PV.

Sližių km., Veprių valsč., Vilkmergės apskr. K 16.

- a) Prie Širvintos upės yra piliakalnis. *Liter.:* TN.
- b) I žiemius nuo piliakalnio prie Širvintos upės yra senkapis. *Liter.:* T. N.

Sližiškių km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. G 9.

Pil. Jurevičiaus lauke yra senkapis (*Autorius.*)

Sližiškių pv., Molėtų valsč., Utenos apskr. I 19.

Yra 20 pilkapių. *Liter.:* PV.

Slobodkos km., Molodečno valsč., Vileikos apskr. Q 26.

Senkapis. *Liter.:* PV.

Slobodkos g. st., Polotėnų (Palačionių?) valsč., Ašmenos apskr.

P 21. Yra pilkapių. *Liter.:* PV.

Slobodkos (Slabadélés?) km., Alytaus valsč. ir apskr. Q 14.

Yra grupė pilkapių su nedegintu lavonu laidojimais. *Liter.:* PV,
Wisła. t. III.

Smalininkų bk., Pagėgių apskr. L 7.

Degintu lavonu laidojimo senkapis. *Liter.:* HK.

Smalininkų km., Šumsko valsč., Ašmenos apskr. O 21.

Yra 10 pilkapių. *Liter.:* PV.

Smeltė (Schmelz), Klaipėdos priemiestis. F 1.

Rasta akmenų gadynės padaras. *Liter.:* HK.

Smilgelių km., Pumpėnų valsč., Biržų apskr. D 15.

a) S. miške yra senkapis. *Liter.:* EAVS.

b) Kitas senkapis yra S. ganykloje prie Kapinių upelio (*J. Elisono* medž.)

c) Pil. Zikaro lauke yra didelis akmuo, laikomas senobiniu aukuru. (*J. Elisono* medž.)

d) Randama akmeninių padarų. *Liter.:* EAVS.

Smilgių km., Daujėnų valsč., Biržų apskr. D 16.

Prie S. yra senkapis. *Liter.:* EAVS.

Smilgių km., Žarėnų valsč., Telšių apskr. E 5.

a) S. ganykloje yra akmuo su žmogaus pėda.

b) Yra senkapis. (*N. Butkevičius.*)

Smilgių v. m., Panevėžio apskr. E 13.

a) Kiauneliškio pelkėje yra pylimas. (*J. Elisono* medž.)

b) S. apylinkėje randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Smulkių vs., Utenos valsč. ir apskr. G 20.

Rastas akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Smurgainių v. m., Ašmenos apskr. P 24.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus žemės kultūros pilkapiai. *Liter.:* PV,
SLD, P. Rikov „Mogilnik bliz st. Smorgon“.

Sobakino v. m., Lydos apskr. F 17.

a) 5 klm. nuo S. Pogorelių miške yra piliakalnis, vadinamas Karaliaus Ažuolynu.

b) Prie Sobakino dvaro yra senkapis, vadinamas „Duničji mogilci“.

c) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PV.

Sobalūnų km., Nočios valsč., Lydos apskr. S 18.

Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠP, ŠSK, ŠNK.

Sodalių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 16.

Milžiukapis. (*P. Gasiūnas.*)

Sokolnikų km., Rudaminos valsč., Vilniaus apskr. O 19.

Prie S. yra apie 50 pilkapių. *Liter.:* PK.

Songailių km., Šėtos valsč., Kėdainių apskr. I 14.

a) Piliakalnis. *Liter.:* EAVS.

b) Senkapis. *Liter.:* PK.

Sopronontų km., Nestoniškių valsč., Švenčionių apskr. N 23.

Yra didelis pilkapis. *Liter.:* PV.

Sorų dv., Švenčionių apskr. L 22.

Yra 8 pilkapiai. *Liter.:* PV.

Sorok Tatar km. (Totorkaimis?), Trakų apskr. O 19.

a) Yra 38 pilkapiai. *Liter.:* PV.

b) Randama senobinių geležinių ir bronzinės padarai. *Liter.:* PV.

Sotkalnio km., Kražių valsč., Raseinių apskr. H 8.

Prie Mergupio yra 5 pilkapiai. *Liter.:* PK.

Spakainasties dv., Šaukėnų valsč., Šiaulių apskr. E 9.

Kairiajame Ventos krante yra piliakalnis. *Liter.:* PK, KŽS, GŠ.

Spesmių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 17.

a) Senkapis.

b) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Spraudžių km., Endriejavo valsč., Kretingos apskr. G 4.

Yra 15 akmenimis apdėtų pilkapių. *Liter.:* PK.

Spirkių km., Klaipėdos apskr. E 1.

Kasinėta prūsų laikotarpio kultūros senkapis. *Liter.:* HK.

Spucių km., Tauragnų valsč., Utenos apskr. H 21.

Minčių miške yra daug pilkapių. *Liter.:* PK.

Stačijavos km., Molėtų valsč., Utenos apskr. I 19.

Rasta senobinis kalavijas. *Liter.:* PV.

Staigalių km., Šėtos valsč., Kėdainių apskr. I 14.

Piliakalnis. *Liter.:* VP.

Stakių km., Anykščių valsč., Utenos apskr. G 18.

Yra akmuo su iškaltu ant jo žmogaus delnu. (*Kl. Šulga.*)

Stakliškių v. m., Alytaus apskr. O 15.

Prie Gostos ežero yra piliakalnis. *Liter.:* PV.

Stalčenčių (Stalzentietz) km., Klaipėdos apskr. G 3.

Kasinėta prūsų F laikotarpio kultūros senkapis. *Liter.:* HK.

Stanislavos dv., Skiemonių valsč., Utenos apskr. H 19.

S. miške yra piliakalnis. (*J. Elisono* medž.)

Staniūnų km., Lydos apskr. S 17.

Yra akmens gadyne sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK.

Staricių km., Anykščių valsč., Utenos apskr. H 18.
Piliakalnis. (*J. Elisono* medž.)

Starženiskių km., Lydos apskr. S 17.

Rasta akmens gadyne padarų. *Liter.:* ŠP, ŠSK.

Staržinkos dv., Mostų valsč., Gardino apskr. X 17.
Yra trys pilkapiai. *Liter.:* PG.

Stasiūnų km., Kuktiškių valsč., Utenos apskr. I 21.

Yra 8 aplinkui akmensimis apdėti pilkapiai. *Liter.:* PV.

Staurigalo km., Musninkų valsč., Vilkmergės apskr. L 17.
Kapinėlių lauke yra senkapis. *Liter.:* TN.

Stebeikių km., Vadoklių valsč., Panevėžio apskr. O 15.
Žvyruobėj yra senkapis. (*Br. Savickas.*)

Staigvilių-Podžiūnų km., Žeimelio valsč., Biržų apskr.
Milžinkapis. (*J. Elisono* medž.)

Stirbaičių km., Platelių valsč., Kretingos apskr. D 4.
Piliakalnis. (*J. Elisono* medž.)

Stirnų dv., Molėtų valsč., Utenos apskr. I 20.

Yra Kraujalio akmuo, apie kurią pasakojama daug padavimų. (*K. Ku-
lešius.*)

Stragnų km., Klaipėdos apskr. G 2.

Yra prūsų kultūros H laikotarpio senkapis. *Liter.:* HK.

Stočkų dv., Viešnių valsč., Mažeikių apskr. B 7.
Prie Ventos rasta mamonto dantys. (*Autoriaus.*)

Stoglinių km., Šėtos valsč., Kėdainių apskr. I 14.

S. laukuose yra keli senkapiai. *Liter.:* PK.

Strakiškių m., Trakų apskr. O 18.

Rasta senoviškas kalavijas. *Liter.:* PV.

Straukos vs., Semeliškių valsč., Trakų apskr. N 17.

a) Yra 10×7 sieksn. dydžio piliakalnis. *Liter.:* PV.

b) Prie S. ežero yra didelių pilkapių, vadinamų Švedų Kapais. *Liter.:* PV.

Stravininkų km., Žiežmarių valsč., Trakų apskr. N 15.

Kai kurie mano, kad čia buvus Streben pilis, kurią 1368 m. suardė
kryžiuočiai. *Liter.:* BSP.

Strazdžių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 16.

Senkapis. *Liter.:* PK, EAVS.

Strežūnų km., Lydos apskr. S 17.

Rasta akmens gadyne padaras. *Liter.:* ŠP, ŠSK.

Strūnaičių km., Švenčionių valsč. ir apskr. L 22.

Yra daug pilkapių. *Liter.:* PV.

Strupeikių km., Tauragnų valsč., Utenos apskr. H 21.

Yra pilkapių, vadinamų švedų kapais. (*M. Čaikauskas.*)

Stulgių km., Plokščių valsč., Šakių apskr.

Yra milžinkapis. (*Autorius.*)

Subačiaus g. st., Panevėžio apskr. F 16.

Piliakalnis. (*J. Elisono* medž.)

Subatninkų v. m., Ašmenos apskr. S 21.

a) Pylimas.

b) Yra pilkapių. *Liter.:* PV.

Sudargo (Sudérigo) bk., Kidulių valsč., Šakių apskr. L 8.

Piliakalnis. *Liter.:* RSP.

Sudeikių m., Daugailių valsč., Utenos apskr. G 20.

Prie Alaušo ež. yra piliakalnis. *Liter.:* PK.

Sudervos bk., Riešo valsč., Vilniaus apskr. N 18.

a) Kalnas, ant kurio stovi dvaro trobesiai, vadinamas pilies kalnu (zameczek). *Liter.:* BPS, SG t. XIV.

b) Prie Sudervėlės upės yra pilkapių. *Liter.:* SG, t. XIV.

Sudotų km., Švenčionių apskr. K 22.

a) Yra Karalio akmuo. *Liter.:* PV.

b) Yra pilkapių. *Liter.:* PV.

Sudragių km., Lipniškių valsč., Ašmenos apskr. T 21.

Randama akmens padarų. *Liter.:* PV.

Suginčių km., Akmenės valsč., Mažeikių apskr. A 9.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Suginčių bk., Kuktiškių valsč., Utenos apskr. I 20.

Senkapis. (*Autorius.*)

Sujėtų dv., Smilgių valsč., Panevėžio apskr. E 14.

a) Yra Paliokų piliakalnis.

b) Senkapis. *Liter.:* EAJS.

Sukinių km., Pabaisko valsč., Vilkmergės apskr. K 16.

a) Prie Šventosios upės yra akmens gadynės sodybos liekanos. (*Kučinskis.*)

b) Prie Žuvintos upės yra Pilaitė (*Kučinskis.*)

c) Prie Šventosios upės yra didelis, savo padavimais pragarsėjęs, Mokaus akmuo. *Liter.:* PK, TN.

Sukvalnio km., Lydos apskr. T 20.

a) Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* PV, SLD.

b) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PV.

Sungailiškių dv., Utenos valsč. ir apskr. H 19.

Piliakalnis. *Liter.:* BSP.

Suntupių km., Smalvos valsč., Zarasų apskr.

Kasinėta Raginėnų VI—VIII šimtm. kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD.

Suptukų km., Smalvos valsč., Zarasų apskr. F 23.

Yra 25 pilkapiai. *Liter.:* PK.

Surdegių km., Vyžuonų valsč., Utenos apskr. G 19.

Yra keli pilkapiai su degintų lavonų laidojimais. *Liter.:* PK, BSP, SG t. XIII.

Surdegių bk., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr. F 17.

Kanapinės miške, ant vienos kalvos, yra mūro liekanos (*M. Bubinaitė*).

Surviliškio v. m., Kėdainių apskr. H 13.

S. apylinkėje randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Sutkavos bk., Smurgainių valsč., Vileikos apskr. P 24.

a) Yra 20 pilkapių. *Liter.:* PV.

b) Yra liaudies padavimais žymus akmuo. *Liter.:* PV.

Sutkūnų km., Meškučių valsč., Šiaulių apskr. D 10.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Suvalkų m. S 9.

S. apylinkėje dažnai randama akmeninių kirviukų. *Invent.* K. M. M. katal. 104 Nr.

Suvartavos dv., Kelmės valsč., Raseinių apskr.

Senkapis. (*K. Avižonis*.)

Suveiniškio bk., Panemunėlio valsč., Rokiškio apskr. C 18.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Svēdasų v. m., Rokiškio apskr. F 19.

a) Už 3 klm. nuo S. yra piliakalnis, vadintamas Turakalniu (*A. Blynas*.)

b) Netoli S. yra ir kitas piliakalnis, vadintamas Juodkalniu. *Liter.:* EAVS.

c) Prie Turakalnio yra senkapis. *Liter.:* „Lietuva“. 1924. 210 Nr.

d) S. apylinkėje randama akmens gadynės padarų. *Liter.:* PK.

Sviacko dv., Gardino apskr. U 12.

Yra pilkapių. *Liter.:* S. Sieroszewski „Kurhany“.

Svikštėnų dv., Zarasų apskr. G 24.

Yra piliakalnis. *Liter.:* PK.

Svielėlių km., Indroniškio valsč., Panevėžio apskr.

Žiūrėk Indroniškių v. m.

Svitališkio dv., Švenčionių apskr. L 22.

Yra 15 pilkapių. *Liter.:* PV.

Svyrių v. m., Švenčionių apskr. M 23.

a) Yra piliakalnis, vadintamas Perkūno Kalnu. *Liter.:* PV, BSP.

b) Prie S., miške, yra daug pilkapių. *Liter.:* PV.

c) S. daržuose buvo atkasta žmogaus griaūčiai, o prie jų rasta bronzinis kirviukas ir bronziniai strėlių galai. *Liter.:* PV.

d) Randama akmeninių padarų. *Liter.:* PV, ŠEK.

Svylių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. C 17.
Senkapis. *Liter.:* PK.

Svylių km., Beniaškainių valsč., Lydos apskr. Q 20.
Yra senkapis, vadinamas Totorių Kapais. *Liter.:* PV.

Svožėnų dv., Deltuvos valsč., Vilkmergės apskr. I 16.
Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 320 Nr.

Š.

Šabavos km., Iežno valsč., Alytaus apskr. O 14.
Piliakalnis. (*Autorius.*)

Šadoviškių km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. G 9.
Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Šadvydžių km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. F 9.
Senkapis. *Liter.:* PK.

Šaičių km., Liekėčių valsč., Šakių apskr. L 12.
Už Lickės upelio yra piliakalnis vadinamas Jundakalniu. *Liter.:* MVA.

Šakališkių km., Balberiškio valsč., Marijampolės apskr. Q 12.
Yra $25 \times 12 \times 18$ mtr. dydžio piliakalnis. *Liter.:* RSP.

Šakalaučiznos pv., Braslavos valsč., Zarasų apskr. F 26.
Randama senoviškų padarų. *Liter.:* PK.

Šakalių km., Pandelio valsč., Rokiškio apskr. D 19.
Senkapis. *Liter.:* MZK.

Šakarnių km., Sulsčių valsč., Biržų apskr. B 15.
Senkapis. *Liter.:* PK, ŠSB.

Šakiškių km., Pumpėnų valsč., Biržų apskr. E 15.
Senkapis. *Liter.:* EA VS.

Šaltinių km., Vyžuonų valsč., Utenos apskr. G 19.
Prie Šventosios upės yra du milžinkapiniai-pilkapiai, seniau buvę akmenimis apstatyti. *Liter.:* EA VS.

Šaltinių km., Braslavos valsč., Zarasų apskr. F 26.
a) Yra 52×32 žingsnių Lydžio piliakalnis, trim pylimais ir grioviu aplinkui apvestas. *Liter.:* PK.

b) Packo šilinė yra daug Vilniaus VI—IX šimtm. kultūros pilkapių.
Liter.: PK.

Šaltinių km., Svedasų valsč., Rokiškio apskr. F 19.
Pil. Rimkaus lauke yra trys milžinkapiniai, aplinkui akmenimis apsta-
tyti. *Liter.:* Mūsų senovė, t. I., pusl. 426.

Šančių priem., Kauno apskr. M 13.

Kasant prie Nemuno žvyrą, rasta žmonių griaucių. „Lietuva“. 1923.
245 Nl.

Šančių km., Lapių valsč., Kauno apskr. L 14.

a) Prie Š. yra piliakalnis vadintamas Kapeliušu. (*L. Blynas.*)
b) Tarp piliakalnio ir Neries smėlynėj yra senkapis (*Autorius*).

Šapalių dv., Žaliosios valsč., Vilkaviškio apskr.

Prie Šešupės yra piliakalnis (*L. Blynas*).

Šapališkių km., Šimkaičių valsč., Raseinių apskr. K 9.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 160 Nr.

Šapališkių km., Eržvilko valsč., Tauragės apskr. I 8.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK. *Invent.:* K. M. M. katal. 154 Nr,

Šaputiškių km., Palotėnų valsč., Ašmenos apskr. R 24.

Yra trys pilkapių. *Liter.:* PV.

Šarkiškelių km., Varėnos valsč., Alytaus apskr. Q 17.

a) Yra akmenis gadynės sodybos liekanos. *Liter.:* PV, ŠP, ŠSK.
b) Rasta senoviškų geležinių ginklų. *Liter.:* PV.

Šarkūnų km., Panemunės valsč., Rokiškio apskr. C 18.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Šarnelių km., Ž.-Kalvarijos valsč., Telšių apskr. C 5.

4 klm. nuo Kalvarijos, pakelėj i Barščius, yra piliakalnis. *Liter.:* KL.

Šašelių vs., Baisogalos valsč., Kėdainių apskr. G 12.

Yra „Gaipilės“ laukas. *Liter.:* SGS.

Šatekšnių dv., Panemunėlio valsč., Rokiškio apskr. E 19.

Senkapis. (*J. Elisono* medž.).

Šateikių b/k., Platelių valsč., Kretingos apskr. D 4.

Kasinėta nedegintų lavonų laidojimo Klaipėdos IX šimtm. kultūros senkapis. *Liter.:* SLD, OK, Otčet Imp. Arch. Kom. za 1909—10 g..

Šaštakavos v. m., Seinų apskr. Q 11.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* SLD.

Šaukėnų v. m., Šiaulių apskr. E 9.

a) Pakelėj iš Šaukėnų i Paklebakių km., pil. Deveikio lauke yra senkapis. *Liter.:* PK.
b) Rasta akmeninių padarų. *Invent.:* K. M. M. katal. 93 ir lentel. LXXXV.

Šaukių km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. G 9.

Yra piliukė (*Autorius*)

Šaukoto v. m., Šiaulių apskr. G 11.

Prie Š. yra pilkapių. *Liter.:* PK.

Šaurų km., Braslavos valsč., Zarasų apskr. F 26.

- a) Piliakalnis.
- b) Senkapis.
- c) Nuo piliakalnio, i Slobodkos pusę, eina senobinės kelias.
- d) Yra akmuo, kuriame yra iškalta arklio pėda ir pasaga; netoli yra dar kitas akmuo, kuriame yra iškaltos dvi pėdos. *Liter.:* PK.

Šaurų km., Lydos apskr. S 18.

Rasta akmens gadyne padaras. *Liter.:* ŠP.

Ščepanavičių km., Graužiškių valsč., Ašmenos apskr. Q 22.

- a) Yra akmens gadyne sodybos liekanų. *Liter.:* PV, ZKO.
- b) Yra piliakalnis vadinamas Žigališkais. *Liter.:* PV, ZKO.

Šeduvos v. m., Panevėžio apskr. F 12.

Senkapis (*L. Valiukas*).

Šeibakų km., Vosyliškio valsč., Lydos apskr. U 17.

Rasta akmuo su tame iškaltais raštženkliais ir skaitmenimis 1242, pastatyta atminimui pergalėjimo kunigaikščio Erdvilo totorių chano Šeibako. *Liter.:* PV.

Šelkovčiznos dv., Širvintų valsč., Vilkmergės apskr. L 18.

Yra trys pilkapiai. *Liter.:* PV.

Šereitlaukio (Schreitlauken) km., Pagėgių apskr. L 6.

Rasta geležies gadyne padaras. *Liter.:* HK.

Šernių (Schernen) km., Klaipėdos apskr. G 2.

- a) Kasinėta prūsų „C, D“ laikotarpio kultūros senkapis: Prof. Spicinas šią kultūrą laiko Raginėnų VI—VIII šimtm. *Liter.:* HK, SLD.
- b) Senkapy rasta Romos monetų. *Liter.:* HK.
- c) Rasta bronzinė velesniojo bronzos gadyne laikotarpio stovylėlė. *Liter.:* HK, SLD.

Šešūnų km., Vievio valsč., Trakų apskr.

Yra senkapis. (*K. Avižonis*).

Šetos v. m., Kėdainių apskr. L 14.

- a) 1 klm. atstū nuo Š. yra piliakalnis. (*B. Baltuškytė*).
- b) Senkapis. *Liter.:* PK.
- c) Rasta formos bronzinams pagražinimams lieti. *Liter.:* ŠSB.
- d) Prie Sulenos upelio rasta senobinės geležinės kalavijas. *Liter.:* PK.
- e) Beržių pelkėje yra $2\frac{1}{2}$ varstų ilgio senobinės kelias. *Liter.:* PK.

Šiaulaičių km., Šiaulėnų valsč., Šiaulių apskr. E 9.

Yra trys akmenimis apdėtos kalvelės vadinamos kapmilžiais. *Liter.:* PK.

Šiaulėnų v. m., Šiaulių apskr. F 11.

Prie Š. yra piliakalnis. *Liter.:* VP.

Šiaulių km., Anykščių valsč., Utenos apskr. S 19.

Senkapis. *Liter.:* EAJS.

Šiaulių apskr. m. E 10.

- a) Tarp Š. ir Žuvininkų km. yra apvalus, pylimu apsuptas, piliakalnis vadinamas Salduvos Kalnu. *Liter.:* PK, SG t. XI. BSP.
- b) Šiaulių apylinkėj buvo aptikta akmens gadynės kapas. *Liter.:* SLD, KŠ.
- c) Rasta Romos monetų. *Liter.:* SLD.

Šilagallo km., Nelžio valsč., Panevėžio apskr. F 15.

- a) Piliakalnis. *Liter.:* EA VS.
- b) Yra milžinkapių. *Liter.:* EA VS.

Šilainių km., Krakių valsč., Kėdainių apskr. I 12.

Prie Šušvės upės buvo rasta du bronziini keltai. *Liter.:* SLD.

Šilavos v. m., Raseinių apskr. H 10.

- a) Bažnyčios vietoje senovėje buvo stabmeldžių lietuvių šventykla. *Liter.:* PV.
- b) Kapų koplyčioje yra akmuo, ant kurio pagal padavimus, buvo apsi-reiškusi Panelė Marija. Akmuo laikomas stebuklingu. *Liter.:* PK, VŽV, KGM, BSP.

Šilinės km., A.-Panemunės valsč., Kauno apskr. M 14.

- a) Prie Nemuno yra $\frac{1}{2}$ klm. ilgio, 12 mtr. pločio ir 10 mtr. aukčio pylimas. (*Autorius*).
- b) Rasta akmeninių kirviukų. *Invent.:* K. M. M. katal. 179, 181 Nr. Nr.

Šilių km., Naumiesčio valsč., Tauragės apskr. H 4.

Ant Šustės upės kranto yra piliakalnis. *Liter.:* PK.

Šilėnų km., Šaukėnų valsč., Šiaulių apskr. E 8.

Prie Š. yra 250 sieksn. ilgio akmeninis pylimas. *Liter.:* PK.

Šilingiškių km., Pandelio valsč., Rokiškio apskr. D 18.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Šilinės (Schillineñ) km., Pagėgių apskr. K 5.

- a) Rasta senesniojo bronzos gadynės laikotarapio padaru. *Liter.:* HK.
- b) Kasinėta prūsų CD laikotarpio kultūros senkapis. *Liter.:* HK.

Šiliškių km., Girkalnio valsč., Raseinių apskr. K 9.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 65 Nr.

Šilo-Pavežupių dv., Šaukėnų valsč., Šiaulių apskr. F 9.

Miške yra piliakalnis vadinamas Gaidžiupile. (*K. Avižonis*).

Šilutės apskr. m. I 3.

- a) Yra prūsų BC laikotarpių kultūros senkapis. *Liter.:* HK.
- b) Rasta Romos monetų. *Liter.:* HK.

Šimakių km., Plutiškio valsč., Marijampolės apskr. O 12.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 25 Nr.

Šimkaičių km., Šimkaičių valsč., Raseinių apskr. K 9.

Rasta akmeninių padarų. *Liter.:* PK.

Šimkaičių km., Betygalos valsč., Raseinių apskr. I 11.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Šimkūnų km., Sesikių valsč., Vilkmergės apskr. I 16.

Yra apskritas piliakalnis. *Liter.:* PK.

Šimonių km., Pasvalio valsč., Biržų apskr. C 14.

Dešiniajam Müšos krante yra nukirsto kūgio pavidalo piliakalnis.

Liter.: PK, EAVS.

Šimonės v. m., Panevėžio apskr. F 18.

Š. apylinkėje randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Šinolaukio km., Raseinių apskr. ir valsč. H 9.

Akmuo — aukuras. *Liter.:* J. Šliupas „Lietuvių Tauta“.

Šiupilės km., Gruzdžių valsč., Šiaulių apskr. C 10.

Piliakalnis. *Liter.:* G. št. žem. dydr. 1:100 000 (vokišk.) lapas Q 17.

Šiurpilių km., Elenavos valsč., Suvalkų apskr. R 9.

Yra pylimu apvestas piliakalnis. *Liter.:* RSP, SG, t. XII.

Škeršpilės km., Veliuonos valsč., Kauno apskr. K 10.

Piliakalnis. *Liter.:* G. št. žem. dydr. 1:100 000 (vokišk.) lapas M 21.

Šlapžemių (Götzhofen) km., Klaipėdos apskr. F 2.

Rasta bronzos gadynės senesniojo laikotarpio padarų. *Liter.:* HK.

Šlažių (Schlaszen) km., Klaipėdos apskr. E 2.

a) Yra Raudonkalniu vadinamas piliakalnis.

b) Yra daug senesniojo bronzos gadynės laikotarpio kultūros pilkapių.

c) Rasta senesniojo laikotarpio bronzos gadynės kultūros padarų.

Liter.: HK.

Šniukštų km., Antazavės valsč., Zarasų apskr. E 22.

Yra išartų pilkapių liekanų. *Liter.:* PK.

Šnuraičių km., Radviliškio valsč., Šiaulių apskr. E 11.

Prie Ragūnos upelio yra pilkapių. *Liter.:* KL.

Šokonių km., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr.

Ties Š. yra milžinkapis. (*A. Strikulis*).

Špakiškių km., Pabaisko valsč., Vilkmergės apskr. K 17.

Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* TN.

Štaronių km., Jūžintų valsč., Rokiškio apskr. E 20.

Yra Batarėja vadinamas piliakalnis. *Liter.:* PK.

Šubiškių dv., Linkmenų valsč., Švenčionių apskr. I 21.

Yra 20 nedegintų lavonų laidojimo pilkapių. *Liter.:* PK.

Šukionių km., Stačiūnų valsč., Šiaulių apskr. D 16.

Yra senkapis. *Invent.:* Šiaulių „Aušros“ muziejuje.

Šumos km., Lydos apskr. S 16.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠP.

Šumsko v. m., Ašmenos apskr. O 21.

Š. apylinkėje randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PV.

Šuriokų km., Užvenčio valsč., Šiaulių apskr. E 7.

Yra Sudkalnių vadintamas piliakalnis. *Liter.:* KT.

Šuparių km., Švėkšnos valsč., Tauragės apskr. G 3.

- Kairiajam Šalpos upės krante yra piliakalnis. *Liter.:* PK, KŠS.
- Kitas piliakalnis yra pelkėje; jis vadintamas Lendros pilaitė. *Liter.:* KŠS.
- Netoli pirmojo piliakalnio Radinių lauke randama daug senobinių padarų. *Liter.:* PK.

Šuraičių dv., Tvėrių valsč., Telšių apskr. F 6.

a) Prie Š. yra du piliakalniai. *Liter.:* PK.

b) Nuo piliakalnių per Palukštost ežerą eina senobinis, akmenimis gristas, kelias. *Liter.:* PK.

Švainiklų dy., Smilgių valsč., Panevėžio apskr. F 14.

Senkapis. *Liter.:* PK, EAJS.

Švedų km., Vaistomio valsč., Švenčionių apskr. P 25.

Prie Š. kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* PK, SLD.

Šveicarų dv., Vilniaus apskr. O 19.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD, SPK. *Invent.:* Viln. Muz. katal. 556—8, 559—562, 563—4 Nr. Nr.

Švėkšnos v. m., Tauragės apskr. H 3.

- Gr. Plioteris Š. apylinkėje kasinėjo Liucino X šimtm. kultūros senkapius, kuriuose drauge su kitais padarais buvo rasta 7 bronzinių statulų. *Liter.:* PK, SLD, KŠ, ŠSB.
- Š. apylinkėje yra keli senkapiai vadintami Maro Kapais. *Liter.:* PK.
- Rasta akmeninių kirviukų. *Invent.:* K. M. M. katal. 237, 238 Nr. Nr.

Švendubrių km., Rotničios valsč., Gardino apskr. T 13.

Š. lauke yra stulpo pavidalo akmuo, apie kurį yra daug padavimų. *Liter.:* GPN. Krėvė Mickevičius „Padavimai apie Raigrodo miestą“. „Tauta ir žodis“, kn. I.

Šventų dv., Švenčionių apskr. K 22.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* PV, SPK, SLD.

Šventaragių km., Kražių valsč., Raseinių apskr. G 8.

Senkapis. *Liter.:* SGС.

Šventrečio km., Vyžuonų valsč., Utenos apskr. G 19.

Kruvinės lauke yra senkapis. (*O. Sezivaitė*).

Šventybrasčio km., Kėdainių valsč. ir apskr. H 13.

Prie Kraujaupio upelio randama senoviskų padarų. *Liter.:* EAJS.

Švenčionių apskr. m. K 23.

1 klm. nuo Š., pil. Mastauskio dvaro lauke, yra Perkūno Kalnu vadinas piliakalnis. *Liter.:* PK.

Švobiškelių dv., Aluntos valsč., Utenos apskr. I 19.

Dvaro miške yra didelis Valiulio akmuo, kuriame yra iškalta vienoj pusėj saulė, ménulis ir kryžius, o kitoj lankas ir strėlė. *Liter.:* P. Tarasenka. „Valiulio akmuo“. Mūsų Senovė, t. I.

T.

Taboličių km., Sobakino valsč., Lydos apskr. F 17.

- a) Senkapis. *Liter.:* PV, ŠP.
- b) Yra mengiras. *Liter.:* ŠP, ŠEK.

Taboriškių km., Vilniaus apskr. P 20.

Yra pilkapių. *Liter.:* PV. *Invent.:* Viln. muz.

Tadaravos dv., Beniakainių valsč., Lydos apskr. Q 20.

Yra 30 pilkapių. *Liter.:* PV.

Talkunčių km., Rodūnės valsč., Lydos apskr. T 18.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK.
- b) Senkapis. *Liter.:* PV.
- c) Yra akmuo su trim jame iškaltais kryžiais; apie jį yra daug padavimų. *Liter.:* W. Szukiewicz „Podania“.

Talkonių km., Pumpėnų valsč., Biržų apskr. D 15.

- a) Piliakalnis. (*M. Lipnickas*).
- b) Senkapis. *Liter.:* EA VS.

Talkūnų (Tolkūnų) km., Miroslavo valsč., Seinų apskr. Q 13.

Piliakalnis. *Liter.:* RSP.

Tanevičių km., Lydos apskr. U 16.

Senkapis. *Liter.:* ŠP.

Tarbinų km., Ariogalos valsč., Kėdainių apskr. I 11.

Rasta akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 4, 5 Nr. Nr.

Taručionių km., Merkinės valsč., Alytaus apskr.

Randama akmeninių kirviukų. (*V. Padegimas*.)

Tarvydų km., Razalimo valsč., Panevėžio apskr. E 13.

Yra Bobkalniu vadinas piliakalnis. (*P. Mažiokaitė*).

Tatoriškių km., Pabaisko valsč., Vilkmergės apskr. K 16.

- a) Piliakalnis. *Liter.:* TN.
- b) Totorių senkapis. *Liter.:* TN.

Tatoravčiznos vs., Braslavo valsč., Zarasų apskr. F 26.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Taujėnų v. m., Viškmergės apskr. H 16.

Yra akmuo su nesuprantamais Jame iškaltais ženklais. (*Autorius*).

Taurlaukio dv., Klaipėdos apskr. F 1.

a) Yra du piliakalnių. *Liter.:* HK.

b) Prie Akmenės upės yra Velnio Akmuo. *Liter.:* BVK. P. Tarasenkos, Taurlaukio „Velnio Akmuo“, Klaip. Žinios, 1924, 139 Nr.

Tauragės apskr. m.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Taurapilio km., Tauragnų valsč., Utenos apskr. H 21.

a) Yra piliakalnis.

b) Prie piliakalnio yra senkapis. *Liter.:* PK.

Tauzganėtų km., Beniakainių valsč., Lydos apskr. R 19.

Yra 7 pilkapiai. *Liter.:* PV.

Telšių apskr. m. D 6.

a) 3 klm. atstu nuo T., pakelėj į Sedą, yra senkapis; dar už 1 klm. tuo pat keliu keliaujant, yra kitas senkapis, vadintamas Švedkapiu. *Liter.:* Rytas. 1924. 111 Nr.

b) Rasta akmeninių padarų. *Invent.:* K. M. M. katal. 222, 226 Nr. Nr.

Tenenio bk., Kvėdarnos valsč., Tauragės apskr. H 5.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Terešiškių km., Vilniaus apskr. P 19.

a) Yra Mato Kalnu vadintamas pylimas.

b) Rasta senoviškas kalavijas. *Liter.:* PV.

Terliškių km., Žiežmarių valsč., Trakų apskr. N 15.

Senkapis. *Liter.:* SG t. XIV.

Ternioniu km., Trakų apskr. O 18.

a) Yra pilkapių.

b) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PV.

Tetervinų km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. C 15.

Yra milžinkapis. *Liter.:* PK.

Tiltgalio km., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr. E 16.

a) Yra pilkapių. *Liter.:* PK, EAJS.

b) Anksčiau T. lauke gulėjo akmuo su Jame iškalta žmogaus pėda, iš kurios, pasakojama, išsiversdavo ugnis. (*J. Elisono* medž.)

Tiltiškio km., Degučių valsč., Zarasų apskr. F 22.

a) Yra senkapiai. *Liter.:* PK.

b) Randama akmeninių padarų. *Liter.:* PK.

Tintelį km., Salantų valsč., Kretingos apskr. D 3.

Yra Švedkapiu vadintamas senkapis. *Liter.:* ŽAT.

Tirkšlių v. m., Mažeikių apskr. B 6.

Prie T. yra nedegintų lavonų laidojimo senkapis. *Liter.:* PK.

Titkoniu km., Vaškų valsč., Biržų apskr. C 14.

Pil. Misiūno sodyboje yra senkapis. *Liter.:* EAVS.

Titonių km., Pušaloto valsč., Biržų apskr. D 14.

Prie Velnio pelkės yra Velnio Krėslu vadinamas akmuo. *Liter.:* PK.

Tilvidiškių km., Šaukėnų valsč., Šiaulių apskr. E 8.

XV—XVI šimtm. lietuvių kultūros senkapis. *Liter.:* PK, DP, SLD.

Invent.: K. M. M. lent. CXXIV—CXXXI.

Tytavėnų v. m., Raseinių apskr. G 10.

a) Manoma, kad T. buvusi pilis vardu Cidar, kurią 1226 m. sunaikinę kryžiuočiai. *Liter.:* BSP, PK.

b) Per Tyruliu pelkes eina Ružio pylimas. *Liter.:* KGM.

Toleikių (Toleiken Jakob) km., Klaipėdos apskr. G 2.

Senkapis. *Liter.:* HK.

Tolišių km., Vaiguvos valsč., Šiaulių apskr. F 8.

Yra degintų lavonų laidojimo senkapis. *Liter.:* PK, DP, GŠ.

Tolučių km., Tytavėnų valsč., Raseinių apskr. G 10.

Prie T. eina retai dideliais akmenimis grįstas Velnio kelias. *Liter.:* KL.

Tomku (km., Kražių valsč., Raseinių apskr. G 7.

Dešinėj Pašilio-Kražių kelio pusėj yra milžinkapių. *Liter.:* KT.

Trakelių (km., Kruonio valsč., Trakų apskr.

Senkapis. (*M. Batutis*).

Trakinių km., Girkalnio valsč., Raseinių apskr. I 10.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK. *Invent.:* K. M. M. katal. 86 Nr.

Trakiškių km., Naumiesčio valsč., Panevėžio apskr. F 14.

Viešėtos pelkėje yra piliakalnis. *Liter.:* EAVS.

Trakiškių km., Merkinės valsč., Alytaus apskr.

Baltam kalne vėjas išpučia senoviškų padarų. (*St. Sinkevičius*).

Traksėdų km., Pagėgių apskr. F 9.

Yra Šarkokalniu vadinamas piliakalnis. *Liter.:* HK.

Trakų apskr. m. O 17.

a) Galvės ežero saloj yra mūrinės kunig. Gedimino pilies liekanų. *Liter.:* PV, W. Syrokomla „Wycieczki“.

b) ant to paties ežero kranto yra piliakalnis. *Liter.:* W. Syrokomla „Wycieczki“.

c) T. apylinkėje yra apie 1000 pilkapių. *Liter.:* PV. *Invent.:* Viln. muz.

d) Rasta varinis žalčio atvaizdas. *Liter.:* J. Basanavičius „Akmens, vario bei žalvario ir geležies kultūra“.

- f) Randama akmeninių kirviukų. *Invent.*: K. M. M. katal. 172 iki 176 Nr. Nr.
- e) T. urėdijos miške yra akmuo su jame iškaltu kryžiumi, o kitas su velnio pėda. *Liter.*: PV.

Trakų km., Balninkų valsč., Vilkmergės apskr. I 18.

Rasta Romos monetą. *Liter.*: Kl. Žin. 1926. 26 Nr.

Traupio v. m., Vilkmergės apskr. G 16.

Prie Nevėžio upės yra piliakalnis. *Liter.*: EAVS.

Treigilių km., Kvėdarnos valsč., Tauragės apskr. G 6.

- a) Piliakalnis. *Liter.*: PK, KŽS, VP.
- b) Prie piliakalnio randama senoviskų padarų. *Liter.*: PK.

Trepalavos dv., Benicos valsč., Ašmenos apskr. Q 25.

- a) Piliakalnis.
- b) „Rudninkų“ lauke yra pilkapis. *Liter.*: PV.

Tryškių v. m., Šiaulių apskr. D 7.

- a) Prie Virvytės upės yra milžinkapis. *Liter.*: KL.
- b) T. ganykloje yra akmenų su velnio pėdomis. (*Autorius.*)

Trobos, v. m., Ašmenos apskr. R 22.

- a) Prie Klevos upės yra piliakalnis.
- b) 1,5 klm. atstu nuo T. Švedų lauke yra keli pilkapiai.
- c) Prie T. bažnyčios yra senkapis.
- d) Senkapių dar yra Tatarovčiznos ir Kladenkos laukuose.
- f) Yra akmuo su kažkokiais raštženkliais. *Liter.*: PV.

Troškučių km., Tiršlių valsč., Mažeikių apskr. B 6.

Prie Žiulpinės malūno yra senkapis. (*V. Šidlauskas.*)

Trumparagio km., Raguvos valsč., Panevėžio apskr.

Yra Langiakalniu vadintamas piliakalnis. *Liter.*: EAVS.

Truskavos bk., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr. H 14.

Prie Mikališkių dv. yra milžinkapis. *Liter.*: EAVS.

Tumalino km., Rimšės valsč., Zarasų apskr. G 23.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.*: K. M. M. katal. 216 Nr.

Tupalčiznos dv., Dubatavo valsč., Švenčionių apskr. N 24.

- a) Dešiniajame Neries krante yra akmuo, senovėje buvęs aukuru. Aplinkui akmuo yra apstatytas mažesnais akmenimis. *Liter.*: PK, TV.
- b) Šalia akmens-aukuro buvo aptikta akmeninis rūselis. *Liter.*: PK, TV.
- c) Prie aukuro randama akmeninių kirviukų. *Liter.*: PK, TV.

Turaisko bk., Lydos apskr. X 18.

- a) Piliakalnis.
- b) Senkapis. *Liter.*: PV.

Turčinų km., Būblelių valsč., Šakių apskr. M 9.

Yra milžinkapis. (*V. Dailydė.*)

Turgelių v. m., Vilniaus apskr. P 20.

Senkapis. *Liter.:* PV.

Tvérų v. m., Telšių apskr. F 6.

a) Piliakalnis. *Liter.:* VP.

b) Prie Tvérų-Žarėnu kelio yra pilkapių. *Liter.:* KL, PK.

c) Prie T. yra senkapis. *Liter.:* PK.

U.

Ugionių bk., Betygalos valsč., Raseinių apskr. I 11.

a) Bažnytkalny yra likę akmeninės statybos liekanų. *Liter.:* DMA.

b) Yra Žynkapių vadinas senkapis. *Liter.:* PK, DMA. *Invent.:* K. M. M. katal. LXXXVI ir CXVIII.

Ugołnikų km., Sobakino valsč., Lydos apskr. T 17.

Ties U. yra du senkapiu, vienas vadīamas Mergokapių, kitas Totorių Kapais. *Liter.:* PV.

Ulanovčiznos km., Rodūnės valsč., Lydos apskr. S 18.

Yra Totorių Kapais vadinas senkapis. *Liter.:* PV.

Ulbių sodž., Kaniavos v., Lydos apskr.

Prie pat U., Lamų palivarko laukuose yra aukštokes piliakalnis; esą supiltas švedų, kepurėmis, per vieną naktį. (*J. Sužiedėlis.*)

Ulėnų km., Dubatavo valsč., Švenčionių apskr. O 24.

Yra senkapis su degintu lavonu laidojimu. *Liter.:* PV.

Uliūnų km., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr. G 15.

Senkapis. (*J. Elisono* medž.).

Unciškių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 16.

a) Senkapis. *Liter.:* EAVS.

b) Yra akmuo su jame iškalta pėda. *Liter.:* EAVS.

Unijos dv., Alvito valsč., Vilkaviškio apskr.

U. lauke yra senkapis, kurį kasinėjant buvo rasta senoviškų ginklų. *Liter.:* Lietuva. 1926. 171 Nr.

Untupių km., Debeikių valsč., Utenos apskr. F 19.

Senkapis. (*J. Gogelis.*)

Unturkės bk., Molėtų valsč., Utenos apskr. K 20.

Rasta akmeninis kirviukas. (*A. Kaušenytė.*)

Upėbalių km., Vilkijos valsč., Kauno apskr. L 11.

Yra du pylimu 3 sieksn. ilgio ir $1\frac{1}{2}$ sieksn. aukščio. *Liter.:* PK.

Upynos bk., Luokės valsč., Telšių apskr. D 8.

Piliakalnis. *Liter.:* KL.

Upninkų bk., Veprių valsč., Vilkmergės apskr. L 16.

U. laukuose keliose vietose yra buvusių trobesių liekanų. *Liter.:* TN.

Upytės bk., Panevėžio apskr. F 14.

- a) Ties U. yra Čičinskio Kalnu vadinamas piliakalnis. *Liter.:* PK, SG t. XII, EAJS, BSP.
- b) U. apylinkėje tyrinėta akmeninių rūselių, laikomų bronzos gadynešių kapais. *Liter.:* KŠ, SLD.
- c) U. apylinkėje yra akmenų, kurie laikomi buvusiais aukurais. *Liter.:* J. Šliupo „Lietuvių Tauta“.

Urbiškių (Hermanalölen) km., Šilutės apskr. I 3.

Pilkapiai. *Liter.:* HK.

Urviu km., Skuodo valsč., Kretingos apskr. B 4.

Prie Luobos upės yra piliakalnis. (*J. Bušma*).

Urvikių km., Mažeikių valsč. ir apskr. B 7.

Senkapis. (*V. Šidlauskas*).

Ūsių km., Tryškių valsč., Šiaulių apskr. D 7.

Yra senkapis. (*Autorius*).

Ustijų km., Bogino valsč., Zarasų apskr. H 25.

Miške, prie Bogino ežero, yra daug pilkapių. *Liter.:* PV.

Utenos apskr. m. H 20.

- a) Piliakalnis (žiūrėk Norkūnų km.).
- b) Už 3 klm. nuo U., pakelėj į Užpalius yra 4 pilkapiai. *Liter.:* PK, BSP.
- c) Randama akmeninių padarų. *Liter.:* SLD, PK, TB, KŠ.
- d) Rasta rago kirviukas-celtas. *Liter.:* SLD, TB.

Uturių km., Jurbarko valsč., Raseinių apskr. H 11.

- a) Nuo Uturių iki Paškaičių km. eina Nugara vadinamas pylimas. *Liter.:* KGM.
- b) Pylime randama žmonių kaulų, geležinių ir bronzinių padarų. *Liter.:* KGM.

Užakmenio km., Eržvilko valsč., Tauragės apskr. I 8.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK. *Invent.:* K. M. M. katal. 159 Nr.

Užakmenio km., Daugėliškio valsč., Švenčionių apskr. I 23.

U. lauke yra iš didelių ir mažų akmenų sustatytas 1 sieksn. aukščio stulpas; manoma, kad senovėje jis buvęs aukuru. *Liter.:* PV.

Užbalų km., Čekiškės valsč., Kauno apskr. L 11.

- a) Pelkėje yra piliakalnis.
- b) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* MVA.

Užbalų km., Surviliškio valsč., Kėdainių apskr. H 14.

Nevėžio ir Liaudės upės santeklyje yra piliakalnis. *Liter.:* PK.

Užbalio v. m. (Žabločio m.), Lydos apskr. T 17.

Kasinėta XIII—XIV šimtm. lietuvių kultūros pilkapių. *Liter.:* ŠKK.

Užgančių km., Šaukėnų valsč., Šiaulių apskr. F 8.

- a) Prie Ventos upės yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* PK, GŠ.
- b) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 43 Nr. *

Užkalnio km., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr.

Užkalnio kalne randama senobinių padarų. (*J. Kuodis.*)

Užkrantės km., Lydos apskr. R 17.

Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠP, ŠSK, ŠNK.

Užnaročio v. m., Švenčionių apskr. M 25.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilnijos kultūros pilkapių. *Liter.:* PV, SLD.

Užlubos km., Skuodo valsč., Kretingos apskr. B 3.

Yra piliakalnis. (*Prof. E. Volteris.*)

Užnugario km., Batakių valsč., Tauragės apskr. I 7.

Senkapis XVI šimtm. lietuvių kultūros. *Liter.:* SLD. *Invent.:* K. M. M. lentel. LXXXVII.

Užpalių v. m., Utenos apskr. F 20.

- a) 0,5 klm. nuo U., prie Šventosios upės, yra apvalus piliakalnis. *Liter.:* PK, EA VS.
- b) Kartuvių kalne yra senkapis. *Liter.:* EA VS.
- c) Prie Šventosios upės yra apie 100 VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapių. *Liter.:* PK, SLD.
- d) Randama akmeninių padarų. *Liter.:* EA VS.

Užpjiaunių km., Būblelių valsč., Šakių apskr.

Pil. Račiūnas pelkėje rado kaulinį durtuvą. *Invent.:* K. M. M. *Liter.:* Rytas. 1926. 194 Nr.

Užtenenio km., Naumiesčio valsč., Tauragės apskr. H 4.

Piliakalnis. (*Autorius.*)

Užubalio km., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr.

Yra piliakalnis. *Liter.:* EA VS.

Užubalių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. C 15.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Užugasčio bk., Aukštadvario valsč., Trakų apskr. O 15.

- a) Piliakalnis.
- b) Senkapis. *Liter.:* PV.

Užuežerių km., Šeduvos valsč., Panevėžio apskr. E 12.

Yra milžinkapių. (*J. Elisono* medž.)

Užupių km., Plungės valsč., Telšių apskr. D 4.

Piliakalnis. *Liter.:* VP.

Užusvyrio bk., Švenčionių apskr. M 24.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD, SOV.

Užvenčio v. m., Šiaulių apskr. F 8.

Senkapis. *Liter.:* KT. *Invent.:* K. M. M. lentel, XXX,

V.

Vabalninko v. m., Biržų apskr. D 16.

V. daržuose randama žmonių kaulų ir senobinių padarų. *Liter.:* PK.

Invent.: K. M. M. lentel. LXVII.

Vadoklių bk., Panevėžio apskr. H 15.

Yra akmuo su žmogaus pėda. (*J. Elisono* medž.)

Vadonių km., Šimonių valsč., Panevėžio apskr. F 19.

Yra padavimais žymus akmuo. (*A. Krupickas*.)

Vaudvos dv., Skapiškio valsč., Rokiškio apskr. E 19.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Vadžgirių bk., Eržvilko valsč., Tauragės apskr. K 9.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK. *Invent.:* K. M. M. katal. 121 Nr.

Vaičių km., Šilalės valsč., Tauragės apskr. H 6.

Prie Akmenós upės yra piliakalnis. *Liter.:* PK, KGM.

Vaidagių km., Židikų valsč., Mažeikių apskr. B 5.

Prie Varduvos upės yra piliakalnis. *Liter.:* PK, KŽS.

Vaidžių km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. F 9.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Vaiguvos v. m., Šiaulių apskr. F 8.

a) Piliakalnis. *Liter.:* KŽS.

b) Rasta Romos imperatoriaus Faustino monetų. *Liter.:* GNL.

Vaikutonių km., Onuškio valsč., Trakų apskr. Q 15.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PV.

Vainagių km., Kurtavėnų valsč., Šiaulių apskr. F 9.

Piliakalnis. *Liter.:* KŽS.

Vainiškių vs., Troškūnų valsč., Panevėžio apskr. G 17.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Vainiokapių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. C 14.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Vainotiškių km., Dotnuvos valsč., Kėdainių apskr. H 13.

Prie Dotnuvėlės upės yra senkapis. *Liter.:* PK.

Vainotrakio km., Pažaislio valsč., Kauno apskr. N 13.

Yra prancūzkapių. *Liter.:* SG t. II.

Vainuto v. m., Tauragės apskr. I 4.

Prie V. miške rodoma senobinės pilies liekanos. *Liter.:* PK.

Vaisietiškių pv., Nedzingės valsč., Alytaus apskr.

Rasta akmeninis kirviukas. (*J. Čilčius.*)

Vaistomio v. m., Švenčionių apskr. O 25.

Piliakalnis. *Liter.:* PV, RP.

Vaišnoriškių km., Graužiškių valsč., Ašmenos apskr. Q 22.

Guru miške yra pilkapių. *Liter.:* PV.

Vaišvilčių km., Naumiesčio valsč., Panevėžio apskr. F 14.

- Ant „Viršumos“ kalnelio yra mūriniai trobesių liekanų. *Liter.:* EA VS.
- Yra akmuo su Dievo pėda. (*J. Elisono* medž.)

Vaišviliškių km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. G 9.

Rasta bronzinė saga ir geležinis kirvis. *Invent.:* K. M. M. lentel. CXXIII.

Vaitekūnų km., Krakių valsč., Kėdainių apskr. H 12.

- Piliakalnis
- Senkapis. *Liter.:* PK.

Vaitkaičių km., Laukuvos valsč., Tauragės apskr. G 6.

- Durpyne iškasama ažuolinių medžių, o prie jų randama bronzinių saugčių, riešutų kevalų, anglų ir ivairių mažmožių. *Liter.:* Klaip. Žin. 1925. 247 Nr.
- Yra didelis akmuo su kažkokiais neišskaitomais parašais. *Liter.:* Klaip. Žin. 1925 279 Nr.

Vaitkūnų km., Pušaloto valsč., Biržų apskr. D 14.

Ant Smėliakalnio yra senkapis. *Liter.:* EA VS.

Vaitkuškių dv., Pabaisko valsč., Vilkmergės apskr. K 16.

- Manoma, kad čia buvusi kunig. Svidrigailos pilis. *Liter.:* PK, BSP.
- Rasta lietuviškų ilgųjų. *Liter.:* PK, BSP, GNL, SG. t. XIII.

Vaivadiškių dv., Pagirių valsč., Vilkmergės apskr. I 15.

Kapelių kalnelyje yra senkapis. *Liter.:* MZ.

Vaivadiškių km., Kovarsko valsč., Vilkmergės apskr. H 18.

Koplyčkalnyje iškasama daug akmeninių plytų. Pasakojama, kad toje vietoje buvęs Dekslio miestas.

Vakos km., Trakų apskr. O 18.

- Rasta sidabrinė ažūrinė sagtis ir auskarai. *Liter.:* PV.
- Rasta XIV šimtm. čekų skatukų. *Liter.:* PV.

Valakių vs., Pagirių valsč., Vilkmergės apskr. I 15.

Randama akmeninių kirviukų. (*J. Leckas.*)

Valeikiškių km., Musninkų valsč., Vilkmergės apskr. M 17.

Miške yra 8-tas pilkapių. *Liter.:* TN.

Valeniškių km., Nemunaičio valsč., Alytaus apskr.

Yra Senkapiu vadinamas kalnelis, kurį kasant randama žmonių kaulų ir senobinių padarų. (*Ig. Urbanavičius.*)

Valiuniškio km., Juodupio valsč., Rokiškio apskr. C 19.

- Yra Sidabrinių kalnu vadinamas piliakalnis.
- Yra akmenų: viename iškalta pėda, o kitame iškaltas kryžius. (*Pr. Daunys.*)

Valkininko v. m., Trakų apskr. Q 17.

- Yra akmens gadyne sodybos liekanų. *Liter.:* ŠP.
- Piliakalnis. *Liter.:* SG t. XIV.
- Rasta akmeninių kirviukų. *Liter.:* ŠNK. *Invent.:* Viln. muz. katal. 778, 779 Nr. Nr.

Valmantiskių km., Vilkijos valsč., Kauno apskr. L 11.

- Senkapis. *Liter.:* MVA.
- Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* MVA.

Valtūnų km., Žemaitkiemio valsč., Vilkmergės apskr. I 17.

Ant Švedkalnio yra senkapis. *Liter.:* PK.

Valungų km., Antazavės valsč., Zarasų apskr. E 22.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Vanagiškių km., Kauno apskr. L 15.

Yra apie 40 pilkapių. *Liter.:* TN.

Vangų km., Pakuonio valsč., Kauno apskr. O 14.

Piliakalnis. *Invent.:* K. M. M. katal. CXLIII.

Vargulių km., Balninkų valsč., Vilkmergės apskr. I 18.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Vareikių km., Jonavos valsč., Kauno apskr. L 15.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* TN.

Varėnos v. m., Alytaus apskr. R 16.

- Ties V. yra kelių akmens gadyne sodybų liekanų. *Liter.:* PV, ŠP, SSR.
- Yra piliakalnis. *Liter.:* ŠP.
- Prie Merkio upės yra kažkokiu mūriniu trobesiu griuvėsiai. *Liter.:* PV.
- Yra mengiro pavidalo akmuo 1,15 mtr. aukštumo su Jame iškaltu kryžiumi: jis laikomas stebuklingu. *Liter.:* ŠEK.
- Randama akmeninių padarų. *Liter.:* PV, ŠNK, *Invent.:* Viln. Muz. katal. 767–770 Nr.

Variakonių km., Žaslių valsč., Trakų apskr.

- V. lauke yra trys supiltos kalvelės, vadinamos kapeliais.
- Randama akmeninių kirviukų. (*P. Pakarklis.*)

Varkalių kml., Plungės valsč., Telšių apskr. E 4.

Ant kairiojo Bebrungo upės kranto yra piliakalnis. *Liter.:* PK.

Varnėnų v. m., Vilniaus apskr. N 22.

Yra keli akmenys su iškaltais skaitmenimis. *Liter.:* PV.

Varnių v. m., Telšių apskr. F 6.

- a) Per Lūksto ežerą po vandenimi eina slaptas kelias. *Liter.:* SG t. V.
- b) „Mažutiškių“ pievoje yra stulpo pavidalo akmuo su keliomis duobėlėmis. *Liter.:* KT.

Varnupių km., Padovinio valsč., Marijampolės apskr. P 11.

- a) Yra 42 mtr. ilgumo ir 33 mtr. platumo piliakalnis. *Liter.:* RSP, TSL.
- b) Prie piliakalnio yra senkapis. *Liter.:* TSL.
- c) Nuo piliakalnio per pelkę eina senobinis akmenimis grįstas kelias. *Liter.:* TSL.
- d) Yra akmuo su iškalta pasaga. *Liter.:* TSL.
- e) Rasta kaulinės žiberklos. *Liter.:* TSL.

Varšlavos vs., Antalieptės valsč., Zarasų apskr. F 21.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Varoniu km., Kuktiškių valsč., Utenos apskr. I 20.

L. Kšivickis kasinėjo neolito gadynės VI—VIII išmtm. K. g. piliakalnius. *Liter.:* L. Krzywicki: „Grodzisko w Worańcach“.

Vartuliškių km., Pagėgių apskr. K 5.

Piliakalnis. *Liter.:* HK.

Varžų km., Taujėnų valsč., Vilkmergės apskr. I 16.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Vasilevčiznos pv., Rudaminos valsč., Vilniaus apskr. O 19.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* PV, SLD.

Vasyliškio v. m., Lydos apskr. U 17.

Yra pylimų. *Liter.:* PV.

Vastapų km., Aluntos valsč., Utenos apskr. H 19.

- a) I pietus nuo V. yra 200 mtr. ilgumo ir 50 mtr. platumo piliakalnis. *Liter.:* PK.
- b) Rasta lietuviškų ilgujių. *Liter.:* GNL.

Vazbučių dv., Krakių valsč., Kėdainių apskr. I 12.

Dešiniajame Šušvos upės krante yra piliakalnis. *Liter.:* PK.

Vazgelių km., Dusetų valsč., Zarasų apskr. F 20.

- a) Yra du piliakalnių, vienas su kitu sujungtu 50 žingsnių ilgumo pylimu.
- b) Ant piliakalnio buvo rasta akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK.

Vazgelių km., Utenos valsč. ir apskr. H 20.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Vazgirdonių km., Varėnos valsč., Alytaus apskr. Q 16.

Senkapis. *Liter.:* PV.

Vedrių km., Kaltinėnų valsč., Tauragės apskr. H 6.

Piliakalnis. *Liter.:* KŽS, KGM.

Vegerių v. m., Mažeikių apskr. A 9.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Veikutėnų dv., Utenos valsč. ir apskr. G 20.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Veiverių v. m., Kauno apskr.

Kasant Bobakalny smėli, randama senobinių padarų ir žmonių kaulų.

Liter.: Trimitas. 1926. 17 Nr.

Viekšnių v. m., Mažeikių apskr. B 7.

a) V. dešiniajam Ventos krante yra degintų lavonų laidojimo senkapis.

Liter.: PK. *Invent.:* Lietuv. Moks. Draug. muz.

b) Kitas senkapis yra už 3 klm. nuo V. pakelėj į Akmenę. *Liter.:* PK.

Vekštelionių km., Trakų apskr. O 18.

Gurbų lauke yra 7 pilkapiai. *Liter.:* PV.

Vekštonių km., Molėtų valsč., Utenos apskr. K 20.

Prie Jukšonių ež. yra 12 pilkapių. *Liter.:* PV.

Veliuonos v. m., Kauno apskr. L 10.

a) Prie Kistos upelio žiočių yra akmens gadynės sodybos liekanos.

Liter.: PK.

b) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* PK, DV. *Invent.:* K. M. M. katal. 16, 21, 47, 54, 62, 120, 240 Nr. Nr.

c) Rasta bronzos gadynės padaras. *Liter.:* SLD.

d) Ties V. yra du piliakalniai, iš kurių vienas vadinas Gedimino kalnu. *Liter.:* PK, BSP, KŽS, DP, T. Dowgird. „O dwóch mogiłach“ VP. *Invent.:* K. M. M. lentel. XXXI, XXXII, XXXVI–XXXIX, LXXXII.

e) Prie Nemuno yra keli nepažįstami pylimai, kuriuose dažnai randama įvairių senoviškų padarų. *Invent.:* K. M. M. lentel. XXXIV.

f) Prie V. yra trys senkapiai. *Liter.:* PK, DP, TB. *Invent.:* Viln. muz.

g) I vakarus nuo V., už 2 klm., yra Kapinaitėmis vadinas senkapis. *Liter.:* „Klaip. Žin.“ 299 Nr.

h) Prie Dubinės žiočių yra akmuo su iškaltomis raidėmis H L ir žmogaus pėda. *Liter.:* „Klaip. Žin.“ 1925. 299 Nr.

i) Rasta Romos monetą. *Liter.:* SLD. *Invent.:* K. M. M.

j) Rasta arabų monetą. *Invent.:* K. M. M.

k) Rasta lietuviškų ilguju. *Liter.:* PK, GNL.

Velpesių km., Šilavos valsč., Raseinių apskr. H 11.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK. *Invent.:* K. M. M. katal. 52 Nr.

Velžio bk., Panevėžio valsč. ir apskr. F 15.

a) V. dvaro lauke, prie Nevėžio upės, yra senkapis. *Liter.:* PK, EAJS.

b) Rasta akmeninis rikviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 217 Nr.

Venckų km., Naumiesčio valsč., Tauragės apskr. I 4.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Vendžiogalos v. m., Kauno apskr. I 13.

Rasta Romos imperatoriaus Trajano moneta (*Autorius.*)

Vengelionių km., Nemunaičio valsč., Alytaus apskr. Q 14.
Senkapis. *Liter.:* PV.

Venslaviškių km., Panevėžio valsč. ir apskr. F 15.
Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* EA VS.

Venzovčiznos dv., Užbalio valsč., Lydos apskr. T 17.

Kasinėta XIV—XV šimtm. Vilniaus kultūros akmeniniai kapai. *Liter.:* PK, SLD. *Invent.:* Viln. Muz. sk. G. 662—986 Nr. Nr. ir muz. T. P. N. Vilniuje.

Veprių v. m., Vilkmergės apskr. K 16.

- a) Prie bažnyčios yra čia buvusios kunig. Vytauto mūrinės pilies pėdsakai. *Liter.:* PK, TN.
- b) Rešos upės krante yra i šerną panašus akmuo. *Liter.:* PK.
- c) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Verdatiškių km., Švenčionų apskr. M 23.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PV.

Verkių dv., Vilniaus apskr. N 19.

- a) Kasinėta XIV—XV šimtm. Vilniaus kultūros akmeniniai kapai. *Liter.:* PV, SLD.
- b) Rasta akmens gadynės padaras: *Liter.:* PV, SLD.

Verpėnų dv., Kelmės valsč., Raseinių apskr. G 9.

Yra trys senkapiai: vienas Ligonkalny, antras prie paties dvaro, trečias prie „Lipų“ kalniuko. (*K. Avižonis.*)

Versekos km., Lydos apskr. R 17.

- a) Kasinėta bronzos gadynės kapai. *Liter.:* SLD.
- b) Kasinėta Vilniaus VIII—IX šimtm. kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD, DV.
- c) Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠSK.

Veršvų km., Raudondvario valsč., Kauno apskr. M 13.

- a) Piliakalnis.
- b) Šalia piliakalnio yra senkapis.
- c) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* Opisanje ekskursij učaščichsia Vil. Uč. Okr. za 1910 g.

Vešėjų (Veszeiten) km., Šilutės apskr. I 3.

Yra su degintu ir nedegintu lavonu laidojimais prūsų F, H laikotarpiu kultūros senkapis. *Liter.:* HK.

Vešvėnų bk., Telšių valsč. ir apskr. D 6.

Yra Sterlėnų kalnu vadintamas piliakalnis. *Liter.:* KL.

Veteikių km., Leliūnų valsč., Utenos apskr. H 19.

Piliakalnis. *Liter.:* VP.

Vetygalos km., Kovarsko vasč., Vilkmergės apskr. H 18.

Rasta akmeninis kirviukas. (*Autorius.*)

Vievio v. m., Trakų apskr. N 17.

- a) 1 klm. nuo V., pakelėj į Vilnių, miške yra apie 40 pilkapių; antra pilkapių grupė yra 1 klm. toliau, prie to pat kelio; dar už 2 klm., ties Oršinkos vs., irgi yra 15 pilkapių, o dar toliau yra ketvirta pilkapių grupė. Vievio pilkapiai kasinėti E. Volterio, kuris pilkapiuose pastebėjo degintų lavonų laidojimo VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūrą, o pilkapiuose su nedegintų lavonų laidojimais Liucino X šimtm. kultūrą.
Liter.: PV, SLD, SPK, E. Romanov „Otčet“ — S. — Zap. Ota. I Gegr. Ob- va za 1912 g.
- b) Prie geležinkelio yra senkapis. *Liter.:* PK.
- c) Rasta bronzinių kirviukų. *Liter.:* PK.
- c) Dvarininko Liubeckio lauke yra akmuo su neišskaitomu parašu.
Liter.: PV.
- e) Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠEK.

Veiviržėnų v. m., Kretingos apskr. G 3.

- a) Prie V. yra du piliakalnių. *Liter.:* PK, KŠS.
- b) Rasta Romėnų gadynės kultūros indas. *Liter.:* SLD.

Vėžiškių km., Raguvos valsč., Panevėžio apskr.

Žvyrduobėj iškasama žmonių kaulų ir senoviškų padarų. (*J. Eli-
sono medž.*)

Videniškio bk., Molėtų valsč., Utenos apskr. K 19.

Yra pylimų ir kitų senovėje čia buvusios pilies liekanų. *Liter.:* BSP,
SG t. XIII.

Vidmantų km., Varnių valsč., Telšių apskr. F 6.

Yra Raganų kalnas. *Liter.:* KL.

Vidugirių km., Molėtų valsč., Utenos apskr. I 20.

Yra senkapis. (*A. Lipeika.*)

Viduklės v. m., Raseinių apskr. H 9.

- a) Prie V. dvaro yra piliakalnis. *Liter.:* PK, VP.
- b) Kitas piliakalnis yra prie Šešuvos upės. *Liter.:* PK.

Vidūnėnų km., Lydos apskr. R 17.

Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠP, ŠSK, ŠNK.

Vidžių v. m., Zarasų apskr. H 24.

- a) Rasta akmens gadynės padarų. *Liter.:* SLD, PK. *Invent.:* K. M. M. katal. 218 Nr.
- b) Rasta dvi Kufos miesto X šimtmečio dirgemos. *Liter.:* PK.

Vidžiūnų km., Girkalnio valsč., Raseinių apskr.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 46 Nr.

Vigonentų km., Nestoniškių valsč., Švenčionių apskr. N 24.

Yra 10 pilkapių. *Liter.:* PV.

Vieštavėnų km., Kulijų valsč., Kretingos apskr. E 4.

- a) Yra Alkokalniu vadinamas piliakalnis. *Lit.:* KL (Montelinės karčiamama).
- b) Senkapis. *Liter.:* PK.

Vilaikių km., Baisogalos valsč., Kėdainių apskr. F 13.

Yra akmuo su kažkokiais jame iškaltais ženklais. (*J. Elisono* medž.)

Vildžiūnų km., Kurklių valsč., Vilkmergės apskr. H 18.

Yra daug pilkapių. (*J. Urbanas*)

Vileikių km., Antalieptės valsč., Zarasų apskr. F 21.

Piliakalnis. *Liter.*: PK.

Vilimų km., Garliavos valsč., Kauno apskr. M 12.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.*: K. M. M. katal. 324 Nr.

Vilinėlių vs., Joniškio valsč., Utenos apskr. L 20.

Yra Švedų pylimų. *Liter.*: PV.

Vilėnų km., Zablotiškio valsč., Švenčionių apskr. I 23.

a) Piliakalnis.

b) Prie piliakalnio yra senkapis. *Liter.*: PV.

Vilkapievių km., Panevėžio valsč. ir apskr. E 15.

Prie Žaliosios girios yra senkapis. *Liter.*: EAVS.

Vilkaviškio apskr. m. O 9.

Yra prancūzkapis. *Liter.*: 1812 m. kapai Lietuvoje „Mūsų Žinynas“ 4 Nr.

Vilkaviškio dv., Vilkaviškio valsč. ir apskr. H 14.

Rasta kaulinis žiberklas su titnaginiais dantimis; dabar jis Krokuvos Akademijos muziejuje. *Liter.*: SLD.

Vilkelių km., Naumiesčio valsč., Panevėžio apskr. F 14.

a) Senkapis. *Liter.*: EAVS.

b) Yra akmuo su Jėzaus Kristaus ir Panelės Marijos pėdomis. (*J. Elisono* medž.)

Vilkų (Vilkyčių?) (Vilkieten) km., Klaipėdos apskr. H 2.

a) Yra su degintu ir nedegintu lavonu laidojimais prūsų CFH laikotarpių kultūros senkapis. *Liter.*: HK.

b) Rasta turtingas Romos monetų lobis imperatorių Andriano, Ant. Pi-jaus, Markaus Aureliaus, Komodo, Maximiano, Sabinos, Faustinos ir kitų. *Liter.*: HK.

Vilkijos v. m., Kauno apskr. L 12.

a) Ties Kartuvių kalnu, prie Nemuno, yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.*: MVA.

b) Yra keli senkapiai: 1. Ties Kartuvių kalnu. 2. Ties Fridlanto lentpjūve Nemuno antkrantyje. 3. Pil. Rakausko darže. 4. Kiek toliau į rytus nuo žydų kapinyno, paliai upelj. 5. Į rytus nuo Vilkijos, ant Nemuno kranto. Visuose senkapiuose randama senobinių bronzinių ir geležinių padarų. *Liter.*: MVA.

c) Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.*: K. M. M. katal. 309 Nr.

Vilkyskių (Vilkiszken) bk., Pagėgių apskr. K 6.

Yra prūsų BCDEF laikotarpių kultūros senkapis. *Liter.*: HK.

Vilklių km., Iezno valsč., Alytaus apskr.

Yra konuso pavidalo piliakalnis. *Liter.:* PV.

Vilkamerės (Ukmergės) apskr. m. I 17.

- a) Pačiam V. mieste ant Šventosios kranto yra apvalus 40 sieksn. aukštumo piliakalnis. *Liter.:* PK, VP, TN, GV, BSP, BSLP.
- b) Už 3 klm. nuo V. pakelėj į Daugpilių pušyne, prie Šventosios upės, yra pilkapių su degintų lavonų laidojimais. *Liter.:* PK.
- c) Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK, TB.

Vilkokampių km., Švėkšnos valsč., Tauragės apskr. C 8.

Yra „Alkos“ kalnas. *Liter.:* RSS.

Vilkonių km., Lydos apskr. R 18.

Kasinėta degintų ir nedegintų lavonų laidojimo VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapių. *Liter.:* ŠP, ŠPK, SLD, SOV. *Invent.:* Viln. muz. sk. G 910 Nr.

Vilkutaukių km., Vainuto valsč., Tauragės apskr.

Yra Kuplės — Veringos piliakalnis. (*K. Mereckis.*)

Vilnius. N 19.

Lietuvos sostinė Vilnius yra garsus savo praeitimi ir turi daug īdomių archeologinių liekanų, kurių senesniosios yra šios:

- a) Neries ir Vilnelės santeklyje yra senobinis piliakalnis, žinomas Gedimino kalno vardu. Ant šito kalno kunig. Gedimino buvo pastatyta mūrinė Aukštoji Pilis, kurios dar yra likę: rytinėj kalno pusėj mūrinių sienų dalių, o vakarinėj — bokšto.
- b) Slėny, ties Gedimino kalnu, t. v. Šventaragio slėny, buvo Žemosios pilies rūmai, kuriuose buvo vyriausioji lietuvių šventovė. Apatinė katedros varpinės dalis esanti likusi nuo tos senovinės šventovės.
- c) Teigiama, kad toje vietoje, kur dabar šv. Petro ir Povilo bažnyčia, irgi buvusi šventovė; taip pat, kur dabar miesto ligoninė, buvusi deivės Mildos šventovė, Užupy Ragučio šventovė.
- d) Bokšto g-vėje senovinės miesto sienos liekanose aptikta požemiu.
- e) Kryžiaus Kalne yra keli žemės pylimai.
- f) Netoli Kryžiaus kalno yra konuso pavidalo kalnas, vadinas Gedimino kapais.
- g) Belmonto priemiestyje rodomas piliakalnis.
- h) Vilniaus muziejuje yra kelios Vilniuje rastos statulėlės; manoma, kad tai senobinių lietuvių dievaičių atvaizdai.
- i) Vilniaus muziejuje 2—6, 12 Nr. yra sužymėta bronzos gadynės padara, bet tikra jų atradimo vieta nėra žinoma.
- j) K. M. M. yra kelios lentelės su bronziniais ir geležiniais padarais, atrastais kasant žemę prie Vilniaus Katedros.
- k) Prie Vilniaus buvo kasinėtas XV šimtm. senkapis, iš kurio tarp kitų įvairių brangių daiktų buvo iškasta brangiausis akmeninis papuošta karūna. *Liter.:* „Karys“. 1924. 5 Nr.

- l) Kairioje Trakų kelio pusėj yra akmuo su iškaltomis ant jo vilko ir ožkos pėdomis; todel jis vad. Vilko Koja.
- m) Randama akmeninių kirviukų. *Invent.*: Vilniaus muz. ir K.M.M. katal. 105, 753 Nr., *Liter.*: PK, BSP, SG, BSLP, „Vilnius“ („Švyturio“ ben-drov. leid. 1923).

Vindeikių km., Musninkų valsč., Vilkmergės apskr. L 17.
Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.*: TN.

Viniokų km., Tverečiaus valsč., Švenčionių apskr. L 25.
Senkapis. *Liter.*: PV.

Vinupio dv., Piniavos valsč., Panevėžio apskr. F 15.
Yra Švedkapiu vadinamas senkapis. *Liter.*: EAVS.

Virbalio m., Vilkaviškio apskr. O 8.
Yra XVI šimtm. lietuvių kultūros senkapis. *Liter.*: SLD.

Virbališkio km., Kupiškio valsč., Panevėžio apskr. D 18.
a) Piliakalnis. *Liter.*: GV.
b) Pilkapiai. *Liter.*: PK, GV.

Virpilės dv., Varnių valsč., Telšių apskr. G 6.
Piliakalnis. *Liter.*: SG. t. XIII.

Visaginos km., Gaidės valsč., Zarasų apskr. G 23.
Yra du su nedegintų lavonų laidojimais Liucino X šimtm. kultūros pil-kapai. *Liter.*: ŽAG.

Visdievių km., Obelių valsč., Rokiškio apskr. D 21.
Yra Alkvietės kalnelis. *Liter.*: K. Būga. Liet. kalb. žodynas, t. I.

Viskėnų km., Utenos valsč. ir apskr.
Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.*: SLD.

Vyskupiškių km., Veiviržėnų valsč., Kretingos apskr. G 3.
Piliakalnis. *Liter.*: PK.

Višakio Rūdos v. m., Vilkaviškio apskr. N 11.
Yra Švedkapiu vadinamas senkapis. *Liter.*: SG. t. XI.

Vyšniavos km., Smalvos valsč., Zarasų apskr. F 23.
Randama akmens gadynės padarų. *Liter.*: PK.

Vištyčio v. m., Vilkaviškio apskr. P 8.
a) V. miške yra piliakalnis (*K. Račyla*).
b) Prie Būdų ežero yra kalnelis su statybos pėdsakais (*K. Račyla*).
c) V. miške yra akmeninių pilkapių vadinamų krūsniais (*K. Račyla*).
d) Prie Prūsų sienos yra didelis stebuklingu laikomas akmuo. *Liter.*: BG.

Viešvilės bk., Pagėgių apskr.
Piliakalnis. *Liter.*: HK.

Vitkūnų km., Utenos valsč. ir apskr. H 19.
Piliakalnis. *Liter.*: PK, BSP.

Vitkūnų km., Smalvos valsč., Zarasų apskr. F 23.

a) Piliakalnis.

b) Prie piliakalnio yra akmenimis apdėtų pilkapių. *Liter.:* PK.

Vizdergiu pv., Kuršėnų valsč., Šiaulių apskr. E 9.

Kasinėta VI—VIII šimtm. Raginėnų kultūros pilkapiai. *Liter.:* PK, DP, GŠ, SLD. *Invent.:* K. M. M. lentel. CXXXII, CXXXIII.

Vysokos dv. (Aukštadvaris), Ašmenos apskr. Q 23.

Kasinėta XIII—XIV šimtm. lietuvių kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD.

Vyžuonų v. m., Utenos apskr. G 19.

- a) Kartuvių kalnų žmonės laiko supiltu. *Liter.:* „Trimitas“. 1924. 204 Nr.
- b) Miestelyje Bledžių gale yra senkapis. *Liter.:* Lietuva. 1923. 121 Nr.
- c) I V. bažnyčios sieną yra imūrytas akmuo su iškaltu ant jo žalčiu Vižanu. (Vižu?) *Liter.:* „Lietuva“. 1923. 121 Nr.

Vyžuonelių dv., Utenos valsč. ir apskr.

Smėlyne yra senkapis. (*J. Elisono* medž.)

Vladislavovos dv., Aukštadvario valsč., Trakų apskr.

Prie plytinės buvo iškasta dvi molinės urnos. (*V. Juozaitis*)

Volčankos dv., Vosyliškio valsč., Lydos apskr. U 18.

Yra pylimas. *Liter.:* SLD.

Vojatiškio km., Saločių valsč., Zarasų apskr. G 21.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 141 Nr

Varonių km., Dubatavo valsč., Švenčionių apskr. N 24.

Yra akmuo, apie kurį pasakojama, kad jis velnių atneštas. *Liter.:* PV.

Voverynės km., Pušaloto valsč., Biržų apskr. E 14.

a) Piliakalnis.

b) Miške yra daug akmenimis apdėtų pilkapių. *Liter.:* EAJS.

Z.

Zablišių km., Antalieptės valsč., Zarasų apskr. F 22.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Zabločio dv., Juodupio valsč., Rokiškio apskr. C 19.

Yra 4 akmenimis apdėti pilkapiai. *Liter.:* PK.

Zabločio v. m., Lydos apskr., žiūrėk Užbalio v. m.

Zablotiškių v. m., Švenčionių apskr. I 22.

Senkapis. *Liter.:* PV.

Zaborakio dv., Krakių valsč., Kėdainių apskr.

Ant Šušvės upės kranto yra senkapis, kuriamo randama bronzinių padarų. (*L. Blynas*.)

Zaborjės km., Vievio valsč., Trakų apskr. N 17.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* PV, SLD.

Zakarkiškių km., Skaudvilės valsč., Tauragės apskr. H 8.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Zalesjės km., Lydos apskr. T 18.

a) Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠSK.

Zalesjės km., Ašmenos apskr. P 25.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠEK.

Zamokų km., Molėtų valsč., Utenos apskr. I 20.

Senkapis. (*P. Plieskys.*)

Zapyškio v. m., Kauno apskr. M 12.

Rasta akmens padaru. *Invent.:* K. M. M. katal. 169, 272 Nr. Nr.

Zarasų apskr. m. F 23.

a) Šaltinio priemiestyje yra Aštū kalnu vadinamas piliakalnis. *Liter.:* „Trimitas“. 1924. 203 Nr.

b) Kitas piliakalnis yra už 3 klm. nuo Z., į kaimo pusę. *Liter.:* PK.

c) Prie dabartinės cerkvės ir miesto sode iškasama žmonių kaulų. *Liter.:* PK.

d) Z. apylinkėje, arčiau prie latvių sienos, yra 12 pilkapių. *Liter.:* PK.

e) Randama akmeninių padarų. *Invent.:* K. M. M. katal. 226—229 Nr. Nr.

Zastaučių km., Tirkšlių valsč., Mažeikių apskr. B 6.

a) Netoli nuo brastos per Ventą miškelyje yra trys akmenimis apdėti pilkapiai. (*V. Šidlauskas.*)

b) Kaimo lauke randama bronzinių padarų. *Liter.:* PK.

Zbroškų km., Vosyliškio valsč., Lydos apskr. U 17.

Pilkapis. *Liter.:* PV.

Zigmantiškių km., Razalimo valsč., Panevėžio apskr. E 13.

Yra stebuklingu laikomas akmuo su viduryje iškaltu keturkampiu įdubimu. *Liter.:* PK.

Zomastės dv., Juodupio valsč., Rokiškio apskr. C 19.

Naujakurio N. Stalionies lauke yra trys pilkapiai, pirmiau buvę akmenimis apstatyti. *Liter.:* PK.

Zomkaus dv., Raudonės valsč., Raseinių apskr. L 9.

Yra piliakalnis su mūrinės pilies liekanomis. (*J. Sklenikas.*) (Žiūrėk Elenaravos dv.)

Zozonų km., Braslavos valsč., Zarasų apskr. F 26.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Zūbiškio km., Naumiesčio valsč., Panevėžio apskr. F 14.

Senkapis. *Liter.:* EAVS.

Zūbiškio km., Šimonių valsč., Panevėžio apskr. E 18.

Piliakalnis. *Liter.:* EAVS.

Zūbiškių dv., Eišiškių valsč., Lydos apskr. R 17.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠSK.
- b) Kasinėta bronzos gadynės kapai. *Liter.:* ŠP, SLD, A. S. „Raskopki V. A. Šukevičia“.

Zubravos km., Lydos apskr. T 16.

Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* ŠP.

Zubriškių dv., Pušaloto valsč., Biržų apskr. D 14.

Senkapis. (*J. Elisono* medž.)

Zvikių vs., Subačiaus valsč., Panevėžio apskr. E 16.

Yra milžinkapių. *Liter.:* EAJS.

Ž.

Žabiškių km., Papilio valsč., Biržų apskr. C 17.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Žadeikių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 17.

- a) Pakapio laukė yra trys pilkapiai. (*Autorius.*)
- b) Pavainupio slėnyje yra akmuo, ties kuriuo, pasakojama, dažnai vaidinasi. (*Autorius.*)

Žadeikių km., Endriėjavo valsč., Kretingos apskr. F 3.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Žadiškio blk., Švenčionių apskr. O 24.

- a) Akmuo-aukuras. (*Žiūrėk Tupalčizna.*)
- b) Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠSK.

Žadžiūnų km., Šiaulių apskr. ir valsč. E 11.

Yra švedkapis. *Liter.:* PK.

Žagarės v. m., Šiaulių apskr. A 10.

- a) Yra Žvelgotės piliakalnis. (*K. Rotomskis.*)
- b) Piliakalniu laikomas ir Raktuvės kalnas. *Liter.:* Liet. Taut. I t.

Žagarių km., Molėtų valsč., Utenos apskr. I 20.

Senkapis. (*A. Lamauskas.*)

Žagarių km., Eišiškių vasč., Lydos apskr. R 17.

Yra pilkapių. *Liter.:* PK.

Žagarinės dv., Smalvos valsč., Zarasų apskr. G 23.

Yra akmuo su iškaltu kryžiumi ir skaitmenimis „1554“. *Liter.:* PK.

Žaiginio blk., Raseinių apskr. H 10.

Yra pilkapių. *Liter.:* PK.

Žalvos km., Kuktiškių valsč., Utenos apskr. I 20.

- a) Piliakalnis.
- b) Senkapis. (*Autorius.*)

Žarėnų v. m., Telšių apskr. E 6.

- a) Ties Ž. yra Plynio kalnu vadinamas piliakalnis. *Liter.:* VP.
- b) Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 194 Nr.

Žasėnų km., Šiaulėnų valsč., Šiaulių apskr. G 11.

Senkapis. (*J. Elisono* medž.)

Žasiogalo km., Luokės valsč., Telšių apskr. E 7.

Piliakalnis. *Liter.:* KL.

Žaslių v. m., Trakų apskr. M 16.

- a) I ziemius nuo Ž., smėlynėj yra akmens gadynės sodybos liekanų.
- b) Miestelyje buvo rasta 12 įvairaus dydžio akmeninių kirviukų. (*Autorius.*)

Žebrų km., Kelmės valsč., Raseinių apskr. G 9.

Yra milžinkapių. *Liter.:* PK.

Žegališkių km., Eišiškių valsč., Lydos apskr. R 18.

Yra Švedkapiu vadinamas senkapis. *Liter.:* PV.

Žegarinės km., Vilniaus apskr. P 18.

Per pelkę traukiasi 3 klm. medžiais išgrīsta brasta, vadinama Švedų Brasta. *Liter.:* PV.

Žegždrų km., Balbieriškio valsč., Marijampolės apskr. M 14.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanos.
- b) Senkapis. *Invent.:* K. M. M. lent. CXXXVII.

Žeimio km., Salantų valsč., Kretingos apskr.

Zviedenės lauke iškasama žmonių kaulų.

Žeimio v. m., Kėdainių apskr. K 14.

- a) Yra Jasnogurka vadinamas piliakalnis. *Liter.:* PK, EA VS.
- b) Ž. apylinkėje yra senkapių. *Liter.:* PK.

Žeimelio v. m., Šiaulių apskr. B 13.

- a) Ž. randama žmonių kaulų, o prie jų senoviškų bronzinių ir geležinių padarų. *Liter.:* PK.
- b) Pil. Bukelio lauke yra kažkokiu trobesių liekanų. *Liter.:* PK.
- c) Prie Žeimelių dvaro yra senkapis. (*St. Gruzdaitė.*)

Želiado v. m., Švenčionių apskr. M 23.

Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* PV, SLD.

Želudoko v. m., Lydos apskr. V 18.

Randama akmens gadynės padarų. *Liter.:* PV.

Žemaitkiemio km., Lapių valsč., Kauno apskr. M 13.

- a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų.
- b) Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 182 Nr.

Žemuių Amalių km., Pažaislio valsč., Kauno apskr. M 13.

Yra prancūzkapis. *Liter.:* 1812 m. kapai Lietuvoje. „Mūsų Žinyas“. 4 Nr.

Žemut. Panemunės bk., Paežerių valsč., Šakių apskr. L 11.

- a) I vakarus nuo Ž.-Panemunės dvaro yra piliakalnis. *Liter.:* KGM. MVĀ.
- b) Prieš bažnyčią Nemuno lygumoje yra senkapis. *Liter.:* MVA. *Invent.:* K. M. M. lentel. LXXXV.
- c) Pil. Kibildos lauke yra prancūzkapių. *Liter.:* MVA.
- d) Prieš Žem.-Panemunę, ant dešiniojo Nemuno kranto, prie Naujaupio yra senkapis. *Liter.:* MVA.
- e) Yra stulpo pavidalo akmuo, apie kurį pasakojama, kad ant jo stovėjusios lietuvių stabmaldžių dievų stovylos. *Liter.:* MVA.

Žervinų km., Nočios valsč., Lydos apskr.

- a) Yra akmens ėdėnės sodybos liekanų. *Liter.:* PV, ŠP, SSK.
- b) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* ŠNK.

Žideikonių km., Alytaus apskr. O 14.

Prie Verkšnės upelio yra piliakalnis. (*M. Batutis.*)

Žideikiškių km., Kruonio valsč., Trakų apskr. N 15.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PV.

Židomilio v. m., Gardino apskr. V 14.

Senkapis. *Liter.:* PG.

Žiežmarių v. m., Trakų apskr. N 15.

Už 3 klm. nuo Ž., prie Vilniaus kelio, miške yra pilkapių. *Liter.:* PV..

Žilių km., Vabalninko valsč., Biržų apskr. D 17.

Senkapis. *Liter.:* PK.

Žiličių km., Gornicos valsč., Gardino apskr. V 14.

Piliakalnis. *Liter.:* PG.

Žilukių km., Pašaušio valsč., Šiaulių apskr. F 10.

Rasta akmeninis kirviukas. *Invent.:* K. M. M. katal. 349—350 Nr. Nr.

Žiogų km., Skiemonių valsč., Utenos apskr. H 19.

Yra akmuo su nesuprantamais raštženkliais. (*A. Pakalnis.*)

Žirmūnų v. m., Lydos apskr. S 19.

Yra Švedų kapais vadinamų pilkapių. *Liter.:* PV.

Žiūrių-Gudelių km., Paežerių valsč., Vilkaviškio apskr. O 11.

Randama akmeninių kirviukų. *Invent.:* K. M. M. katal. 274, 275, 336 Nr. Nr.

Žiūronų km., Radviliškio valsč., Šiaulių apskr. E 12.

Pil. R. Galkio lauke yra kapmilžiai vadinamas senkapis. (*T. Liugienė.*)

Žmonių Barščių km., Veisejų valsč., Seinų apskr. Q 12.

Piliakalnis. (*Autorius.*)

Žukaičių km., Eržvilko valsč., Tauragės apskr. I 8.

Rasta akmeninis kirviukas. *Liter.:* PK.

Žuklių km., Onuškio valsč., Trakų apskr. P 17.

Piliakalnis. *Liter.:* PV, Wisła t. III—IV.

Žukonių km., Lydos apskr. R 18.

a) Kasinėta VIII—IX šimtm. Vilniaus kultūros pilkapiai. *Liter.:* SLD.

b) Rasta akmens gadynės padaras. *Liter.:* ŠP, SSK, ŠNK.

Žuračiškių km., Lydos apskr. S 15.

a) Yra akmens gadynės sodybos liekanų. *Liter.:* PV, ŠP.

b) Randama akmeninių kirviukų. *Liter.:* ŠNK. *Invent.:* Viln. muz. katal. 793 Nr.

e) Senkapis. *Liter.:* PV.

Žuraučių km., Voložino valsč., Ašmenos apskr. S 23.

Yra Švedų Kapais vadinamų pilkapių. *Liter.:* PV.

Žuvyčių km., Semeliškių valsč., Trakų apskr. O 16.

a) Piliakalnis.

b) Senkapis. *Liter.:* PV.

Žvaginių km., Endriejavo valsč., Kretingos apskr. F 4.

a) Yra Žvaginio kalnu vadinamas piliakalnis. *Liter.:* PK.

b) Prie piliakalnio yra milžinkapis. *Liter.:* KT.

Žvalgokalnio km., Gelvonų valsč., Vilkmergės apskr. L 16.

a) I pietus nuo Ž., ant Nerijos kranto yra piliakalnis, Žvalgų kalnu vadinamas. (*K. Avižonis.*)

b) Yra išartų pilkapių. *Liter.:* TN.

Žvérinių km., Drukšės (Drisvėtų) valsč., Zarasų apskr. F 25.

a) Piliakalnis.

b) Yra trys pilkapiai. *Liter.:* PK.

Žvirblaičių km., Plungės valsč., Telšių apskr. D 4.

a) Yra Kepurkalniu vadinamas piliakalnis.

b) Prie piliakalnio yra Kapų Kalnas. (*J. Razma.*)

Žvirblių km., Papilio valsč., Biržų apskr. C 17.

Yra milžinkapiniai. (*J. Elišono* medž.)

Žvirblių km., Kvėdarnos valsč., Tauragės apskr. G 5.

Piliakalnis. *Liter.:* PK.

Žvirblių (Vorobji) km., Sobakino valsč., Lydos apskr. T 17.

Yra Totorių Kapais vadinamas senkapis. *Liter.:* PV. *Invent.:* Viln. muz. sk. G. 907—909 Nr Nr.

Žvirblių km., Ramygalos valsč., Panevėžio apskr. G 14.

Ž. lauke yra akmuo su daugeliu, apvaliu dubenėliu, vadinamu Velnio kulnimis. (*St. Pilčnys.*)